

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 KEDD március 2.

60. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lelbach-palota)

Vajudó hegyek

A kisebbségi iskolázás alapvető sérelmét: az anyanyelvű népiszkolai oktatás hiányát tárta hétfőn a nemzetgyűlés elé Schumacher németpárti képviselő. Mulatságos példával illusztrálta a szónok, hogy különösen az elemi fokom milyen terméketlen a tanítás, ha a gyermekeket elűtik anyanyelvük használatától. A megtörtént esetet, amelyet Schumacher okfejtése érvül mondott el, a benne rejlő kómikumnál fogva élénk derűtséggel vették tudomásul a képviselők, de mi azt szeretnék, ha a többség hajlandó volna az előadott epizód tanulságának levonására is.

Egy radikális képviselő ugyanazon az ülésen statisztikát olvasott fel, amely szerint Szerbiában 65,4, Délszerbiában 84, Montenegróban 67, Dalmáciában 45, Bosznia-Hercegovinában 73,9, Horvátországban 33, Szlovéniában 20 és a Vajdaságban 22 százaléka a lakosságnak analfabéta. Ebből a kimutatásból megállapítható tehát, hogy a Vajdaság az irratólasítás tekintetében a második helyen áll és általában a volt osztrák-magyar monarchiából kihátrált országok kulturája magasabb nivóju, mint a régi Szerbiáé, amelyet a török uralom gázolt és a folytonos háborúk akasztottak meg fejlődésében. Milyen képet mutatna azonban ez a statisztika, ha Horvátország, Szlovénia és a Vajdaság szláv tömegei évszázadokon át nem használhatták volna korlátozás nélkül anyanyelvüket az elemi iskolában? És mivé lesz az a kulturális érték, amelyet az államra nézve a Vajdaság 78 százaléknyi irastudója jelent, ha az anyanyelv joga a kisebbségi oktatásban továbbra is megvalósulatlan marad? Az állam szellemi színvonalának rovására esik, ha a lakosság bármelyik faji csoportjában elharapózik az analfabétizmus és amikor a többi országokban akarnak a bajon segíteni, nem kevésbé fontos volna, hogy a nemzetiségi oktatás legfőbb sérelmének orvoslásával a Vajdaság meglévő kulturáját megóvják a hanyatlástól.

Schumacher csak a német kisebbség panaszait és óhajait tette szóvá a parlamentben. Am egy nappal előbb a szentai magyar gazdakör elnöke hasonló természetű kívánságokat terjesztett elő a radikális párt szentai nagygyűlésén. Ezen a méreteiben fölülte impozáns nagygyűlésen képviselve volt Senta, Ada, Mol, Sztarakanizza és Horgos magyarsága is, amely a legnagyobb kisebbségi párt keretei közé helyez-

kedve akar küzdeni a kisebbségi jogokért. Jovanovics Vása földművelésügyi miniszter, Radonics Jován dr. szuboticiai képviselő, a pénzügyi bizottság elnöke, Sztrilics Béla és Lallosevics Joco vajdasági radikális képviselők és Tyirkovics Jován délszerbiai radikális képviselő biztosították a magyarságot a szerb nép testvéri szeretetéről és az egész gyűlés a nemzetiségi megértés biztató hangulatában folyt le. Lallosevics magyarnyelvű beszédében hangsúlyozta, hogy a vajdasági magyarságot politikai, kulturális és gazdasági téren teljes állampolgári egyenjogúság illeti meg, mert szerbnek, magyarnak egy-

formán szól a költő: „Áldjon vagy verjen sors keze, itt élned, halnod kell!”

Ennek a lélekemelő harmóniának, amely a szentai radikális nagygyűlésen megnyilatkozott, gyakorlati következménye volna a magyar kisebbségi jogok házagának kitöltése. A magyarság — parlamenti képviselet híján és a hivatalos magyar pártszervezet passzivitása miatt — egyelőre nincs abban a helyzetben, hogy politikai súlyát úgy vesse latba, mint a németiség. Azok a barátságos szándékok azonban, amelyeket mindkét kormányzópart tanúsít a Vajdaság magyar népe iránt, azt mutatják, hogy a ma-

gyarság pártpolitikai magatartása nem közömbös előttük. Epen ezért nemcsak az igazság, hanem az államférfiúi bölcsesség és párttaktikai megfontolás is javallja, hogy akiknek kezében van a hatalom, a bőven elhangzott ígéretek bevalósításának megkezdésével nyerkék meg a magyarságot a maguk politikája számára.

Radics közoktatásügyi miniszter a parlament hétfői ülésén állást foglalt a nemzetiségi anyanyelv iskolai joga mellett és kijelentette, hogy Prbicsevics nyelverendelete a civilizáció alapelveibe ütközik. Mikor születik már meg egy egérnyi tett a programok vajudó hegyeiből?

Jugoszlávia rendezi angol háborus adósságait is

Stojadinovics Londonban tárgyal Churchill angol pénzügyminiszterrel

Londonból jelentik: Stojadinovics pénzügyminiszter hétfőn délelőtt hosszasan tanácskozott Churchill angol pénzügyminiszterrel az adósságok rendezéséről.

A tanácskozásról kiadott felhivatalos jelentés szerint Stojadi-

novics a jugoszláv kormány nevében kijelentette Churchillnek, hogy az SHS. királyság hajlandó az angol háborus adósságainak rendezésére vonatkozó tárgyalásokat megkezdni.

Az angol lapok Stojadinovics

Londoni útjával kapcsolatban azt írják, hogy az angol kormány kész a jugoszláv kormányra olyan előnyös ajánlatot tenni, melynek értelmében a háborus adósságok ügyét végleg rendezni lehet.

Jugoszláv-olasz front

a pángermanizmus és a fajvédő-üzelmek ellen

Mussolini átveszi a németellenes mozgalom vezetését A francia sajtó Nincsic és Mussolini tanácskozásáról

Párisból jelentik: A Journal és a Petit Journal megállapítják, hogy Nincsic és Mussolini a pángermanizmus és a fajvédők üzelmek elleni közös front kiépítéséről tárgyaltak.

Mussolini hír szerint kijelentette, hogy nyíltan fel fog lépni Lengyelország mellett és

kész átvenni a vezetést a németellenes mozgalomban.

A csehszlovák sajtó nagyfontosságú eseményként méltatja Nincsic római és párisi útját. A Narodni Politika, a nemzeti demokrata párt lapja, azt írja, hogy

Olaszország élére állott a németek és osztrákok egyesülése el-

leni mozgalomnak és ezzel a csehszlovák-francia front kibővült.

Benes lapja, a Csehszlovo ezzel szemben azt írja, hogy Nincsic római tanácskozásainak nincs németellenes éle és csupán a két ország határait kölcsönösen biztosító garanciapaktumról volt szó.

Uj nyomozás indult

az Erzsébetvárosi Kör bombamerénylőinek felkutatására

A rendőrség kihallgatta Illy Lászlót, aki részben megerősítette Márffy leleplezéseit — Az új gyanúsítottak megszöktek

Budapestről jelentik: Márffy Józsefnek az Erzsébetvárosi Kör elleni bombamerénylet ügyében tett legutóbbi leleplező vallomása alapján

az ügyészség utasította a rendőrséget az új nyomozás megkezdésére.

A vizsgálóbíró előtt Márffy több ismert ébredőt nevezett meg, akik

részvettek a bombamerénylet előkészületben és végrehajtásban.

Ezek közt szerepel egy ébredő mérnök, továbbá az Erzsébetvárosi Körnek egy olyan tagja, aki rokonszenvezik az ébredőkkel és aki állítólag lehetővé tette, hogy a pokolgépet a kör helyiségeiben elhelyezzék. Márffy állításainak igazolására a tanúk egész sorát jelentette be.

A főkapitányságon Vogl József kapitánynak osztották ki az ügyet, aki annak idején a nyomozást vezette.

Vogl kapitány már ki is kihallgatta Illy Lászlót, a klubkávéházi gyilkost, aki sok érdekes adatot vetett felszínre.

Illy részben cáfolta, de részben megerősítette Márffy vallomását.

A Márffy által tetteseknek megnevezett ébredők közül néhányan külföldre szöktek.

A többinek kihallgatására a legközelebbi napokban kerül majd a sor.

Tisztújító közgyűlés a noviszadi szerb színházegye- sületben

Kibuktatták a régi vezetőséget

Noviszadról jelentik: A noviszadi szerb színházegyesület vasárnap délelőtt a Matica helyiségeiben tartotta meg a színházegyesület ténykedésének újrafelvétele óta első rendes évi közgyűlést, amelyen dr. Petrovics Branko főzsedei főtitkár, a színházegyesület eddigi ügyvezető alelnöke elnökölt.

Krsztonovics Petar volt színházigazgató és hírlapíró szólalt fel elsőnek és heves támadást intézett a régi vezetőség ellen, majd a szintársulat egyes tagjait bírálta kiméletlenül, amivel nagy vihart idézett elő. Az elnökölt dr. Petrovics Branko a vihart csak úgy tudta lecsillapítani, hogy megvonta a szót Krsztonovicsétől.

Utána Lotics Ljubomir nyugalmazott tanfelügyelő és dr. Malotin Miko, a Matica főtitkára szólaltak fel és elismerésüket fejezték ki a volt vezetőség iránt. Gracsanin Gijó indítványára a közgyűlés a régi vezetőségnek bizalmat és jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

A közgyűlés ezután az eddigi hat igazgatósági tag helyett tizenkét tagú igazgatóságot választott. Elnökké Stan- kovics Szvetozár nyugalmazott állam- titkárt, nemzetgyűlési képviselőt, alelnökké dr. Petrovics Brankót választotta meg, míg a választmány tagjai lettek: Militar Triva, Kitanjin Milan, Alagics Péter, Klicin Predrag, Gracsanin Gájó, Lázics Zorka, Gracsics Graja, dr. Kirilovics Mita és dr. Alekszics Bogoljub Noviszadról, Konjovics Antal Sombor- ból és Damjanovics Stevan Perleszről.

A közgyűlés elhatározta végül, hogy tizennégy napi hatállyal pályázatot ír ki az eddigi dr. Szubotics Kamenkóval betöltött titkári állásra, amelyre csak olyanok pályázhatnak, akik az állást egyedüli foglalkozásnak tekintik.

Dr. Petrovics Branko hír szerint lemond az alelnöki állásról, mert a régi és teljesen kibuktatott vezetőséggel szolidaritásnak tekinti magát.

A kis és a nagy hal A „Ma Este” küzdelme és halála

A Budapesten megjelenő Ma Este című színházi lap utolsó számában bejelentik, hogy a lap megszűnik, illetve a Színházi Élet-tel olvad össze. Ennek az összeolvadásnak érdekes háttere van.

A Ma Este kiadója a Budapesti Hírlap Rt. volt. Főleg azért alapította ezt a lapot, hogy a hatalmas nyomda gépei ne álljanak munka nélkül. A lap azonban lassanként több lett, mint szükség- teremtetten, hogy újság s különösen az utolsó szerkesztő-változás óta merész- hangú, eleven, kritizáló színházi újság lett belőle. Állandóan szaporodott ol- vasóinak a száma, úgy, hogy a karácso- nyi számot már utána kellett nyomtatni s azóta is emelkedőben volt az előze- tők s a számonként vásárlók tömege. Az egyre népszerűbbé váló Ma Este természetesen konkurrenciát csinált a Színházi Élet-nek, mert egyre több lett azoknak a száma, akik szívesebben ol- vasták a friss, kritizáló Ma Estét, mint a mézédés dícséretektől ragadó Szín- házi Életet. A Színházi Élet főtá- roszággal nézte a Ma Este térhódítását, sorsolásokkal, Intim Pista bálokkal s egyéb csálékekkel próbálta szaporítani előfizetőinek számát. Végre Ince Sándor, aki nemcsak kitérő szerkesztő, de kitérő üzletember megalálta a módját annak, hogyan népszerűsítse a konkurrens lapot. Tárgyalásokba bocsátkozott a Budapesti Hírlap nyomdájával, hogy a Színházi Életet ezentúl ott nyomassák. A tárgyalások eredményre is vezettek, a Színházi Élet át is költözik a B. H. nyomdájába, de ennek természetes kö- vetkezménye az, hogy a Ma Este meg- szűnik, mert két heti lapot már nem tudna nyomni a nyomda.

„Beolvadásról” természetesen szó sincsen, a Színházi Élet semmit se vesz át a Ma Este szerkesztőségéből s annak merész, kritizáló, bátor hangját a leg- kevésbé.

A Ma Este utolsó két számának cim- lapja szimbolizálja is ezt a beolvász- tás-t. Az egyik címlapon egy nagy kö- vör hal éppen bekapni készül egy so- vány halacska, az utolsó címlapon pe-

dig egy nagy nő kihuzza a kicsi nő alól a széket.

A Színházi Élet szóval bekapta a Ma Estét, ahogy Mark Twain írja a trösztökről: a nagy legyek megessék a kis legyeket. A Ma Este megszűnése csak egyik tünete annak a korrupci, művé- szietlen oligarchának, mely jelenleg a pesti irodalmi és színházi világban uralkodik.

A csehszlovákiai németek tüntetése a nyelvrendelet ellen

Hetven községben tartottak tiltakozó gyűlést

Prágából jelentik: A csehszlovákiai német pártok tüntetése a nyelv- rendelet ellen

a németiség legnagyobbarányu megmozdulása volt a csehszlo- vák köztársaság megalakulása óta.

Hetven városban és községben tartottak a képviselők és szenátorok tiltakozó gyűlést nagy tömegek je- lenlétében. Aussigban a gyűlést be- tiltották, másutt a felvonulást akadá- lyozták meg a hatóságok. Aussig- ban a népgyűlés bizalmiférfiak érte- keztetévé alakult át, de olyan sokan

gyűltek össze, hogy nem fértek el a teremben és a kintrekedtek a vásár- tésre szorultak, ahol a csendőrség szétverte őket. Több letartóztatás történt.

A többi városban és községben a német tömegek a Wacht am Reint és Deutschland, Deutschland über Alles énekelve vonultak a gyűlés színhelyére. Landekronban dr. Spi- ra egyetemi tanár 6000 főnyi hall- gatóság előtt beszélt. Csehország északi részében a gyűlések nyugod- tan folytak le. Morvaországban a gyűléseket betiltották.

A francia kormány ujabb demarsot intézett Bethlenhez

A Briand-kormány elégedetlen a magyar hatóságok munkájával — Gróf Károlyi Imrét újból kihallgatta a rendőrség

Éles támadásra készülnek a francia kamarában a magyar kormány ellen

Budapestről jelentik: Parlamenti kö- rökben csalódást okozott, hogy gróf Apponyi Albert hétfőre tervezett felszó- lalását gróf Teleky Pállal folytatott va- sárnap tanácskozása után elhalasztotta. Legitimista politikusok szerint Apponyi nem mondott le végleg beszédének el- mondásáról, hanem csak elhatározta, hogy Bethlen genfi utazása után fog felszólalni és

Apponyi mérsékelt formában ugyan, de mindenképpen a kormány ellen fog nyilatkozni. Apponyi ezzel a felszólalásával elődönti a Bethlen- kormány sorsát

és fel fogja szabadítani azokat a koros- tény konzervatív erőket, amelyek eddig tartózkodtak a nyílt offenzívától.

A parlamenti harcnál azonban sok- kal inkább siettetetik a belpolití- kai változást a nyomozás legújabb adatai.

Gróf Károlyi Imre és gróf Teleky Pál újabb vallomása, Mészáros Gyulának Angorában küszöbön levő kihallgatása, továbbá a frankhamisítás bünpörének március 4-én Hágában kezdődő főtár- gyalása, végül

Windischgraetz herceg naplója, a mely hír szerint nemcsak Telekyre, hanem a kormány több tagjára és más előkelő személyekre rendkívül súlyos adatokat tartalmaz.

az általános várakozás szerint egészen új mederbe fogják terelni az ügyet.

Windischgraetz védőjének Ulain Fe-

A francia követ Bethlennél

Clinchant budapesti francia követ hé- tfőn délel tizenkét órakor meglátogatta Bethlen miniszterelnököt. A követ látog- gatása kapcsolatban van Briand francia miniszterelnöknek a frankgyűlésben kedden tartandó beszédével. A budapesti követ ugyanis utasítást kapott Párisból, hogy a pártnyomozás egyes részleteire nézve kérjen felvilágosítást Bethlentől és

Clinchant követ a francia kormány erre vonatkozó kérdéseit adta át Bethlennel.

A francia követnek Bethlennel folyta- tott tanácskozása rövid ideig tartott.

Nagy feltűnést keltett, hogy Bethlen miniszterelnököt a nemzetgyűlés ülés- terméből délután két órakor Orfy Imre beszéde alatt sürgősen kihívták és rö-

viddel utóbb az ülést is felfüggesztették. Mint kiderült, Bethlent Clinchant francia követ kérte a telefonhoz. Ugyanebben az időpontban a parlamentbe érkezett Strache főügyész és dr. Thimkó Zoltán koronaügyész is, akik Pesthy Pál igazság- ügyminiszterrel együtt Bethlen szobá- jába mentek és ott a Clinchant követ- nek adandó válaszlól tanácskoztak.

A magyar kormány felvilágosításait a francia követ még hétfőn este táviratilag közölte Párisal.

Magyar politikai körökben nagy fon- tosságot tulajdonítanak Briand kedden elmondandó beszédének és azt hiszik, hogy annak hangja és megállapításai lényegesen befolyásolni fogják a nem- zetgyűlés frankvitáját is.

Politikai körökben nagy izgalmat kel- tett az az elterjedt hír, hogy

Clinchant követ a francia kormány demarsát nyújtotta át Bethlennel és tudomására adta a francia kormány elégedetlenségét.

Ezt a hírt később Bethlen miniszteri- nök megcáfolta, azonban megerősíteni látszik ezt a feltevést az a párisi jelen- tés, amely arról számol be, hogy a francia lapok szerint

a francia kormány nincs megeléged- ve a frankhamisítók ellen folytatott eljárás menetével és a kamarában kedden készülő interpellációs vita során erélyes felszólalások fognak elhangzani a magyar hatóságok el- len,

ha addig teljesen kielégítő válasz nem jön.

Károlyi Imre ujabb kihallgatása

A főkapitányságon hétfőn reggel 9 órakor Roger Alfonz és Collard-Has- turgue jelenlétében kezdtek meg gróf Károlyi Imre kihallgatását, amelynek fő célja annak a kérdésnek tisztázása volt, hogy vannak-e Károlyi birtokában okmányok vagy más perrendszert adá- tok a frankgyűlés eddig még ki nem derített részleteiről és olyan személyekről, akik még nem szerepelnek a gyanusi- tottak között. A kihallgatás egyfolytá- ban délután két óráig tartott. Károlyi kizárólag Teleky Pál szerepéről tett val- lomást és a kihallgatás során igyekez- tek tisztázni azokat az eltéréseket, a melyek Károlyi kijelentései és Schulze legutóbbi vallomásának Telekyvel fog- lalkozó részei között vannak.

A kihallgatáson résztvevő francia ki- küldöttek szerint Károlyi vallomása lé- nyegesen hozzájárult az ügy tisztázá- sához.

Károlyi Imre kihallgatását kedden to- vább folytatják és bizonyára kihallgat- ják gróf Teleky Pált is. Kedden kerül sor gróf Teleky Pál és gróf Károlyi Imre szembesítésére.

ANGOL—MAGYAR
ZSEBSZÓTÁR

Jelenl meg Derrick Gyula összeállításában és az Athenaeum kiadásában. Az mindennapi életben, sportban, kereskedelemben és utá- zásban előforduló szavakkal, azok pontos hangszórásával és utószóval, angolul, magyarul, rövid angol nyelvtant, angol—magyar tár- ságokat az éle és utazás minden alkalmá- ra. A legújabb amerikai kifejezése- ket és szólásokat, kereskedelmi leve- lőket. — ÁRA 60 DINÁR. — Magyar—angol zsebszótár hasonló tartalommal 52 dinár.

KAPHATÓ: 1500

„LITERARIA”
könyv- és hírlapterjesztő vállalatnál
Mavro Heumann Subotica, Kar. Jordev trg 12

Dr. FÖLDES
MARGIT-CRÉM

PUDER SZAPPAN csodaszéppé teszi.
Újabb mindent kapható.
Vezérlőpoise-ot: Holler, Vel. Kikinda

KISEBBSÉGI ÉLET

A nyelvrendelet, mint a Prager Presse írja, a prágai parlament elé kerül annak ellenére, hogy a parlamenti bizottság elutasította az ellenzéki pártok erre vonatkozó javaslatát. A helyzet a lap szerint az, hogy a parlamenti szabályok szerint a bizottság köteles a plénum előtr megindokolni az elutasítást. A koalíciós bizottság maga is amellett van, hogy a kérdés körül széles vita fejlődjön ki és felhatalmazza a koalíciós pártok tagjait, hogy a vitában részvegyenek. Erősen készülnek a nyelvrendelet vitájára az ellenzéki pártok is, melyek mindenáron szeretnék a kormány rosszhízműségét bizonyítani. A nyelvrendelet előreláthatólag több napig fogja foglalkoztatni a prágai parlamentet.

*

A román parasztpárt egyik vezetője egy magyar újságíró előtt nyilatkozott a magyar párt választási taktikájáról. »A magyar párt — mondotta — odaadta embereit a liberális listákra és természetesen, hogy a magyar tömegek erre a listára adták szavazatukat. Bár, ha a magyar párt nem adta volna oda támogatását a liberális kormányoknak, a választások eredménye olyan döntő csapás lett volna a liberálisokra, hogy pláneantig sem maradhattak volna tovább kormányon. Mi nem tudjuk megérteni a magyarokat. Igéretekkel kápráztatták el őket. Ha abból a sok ígérethöz csak valamit is betartanak a liberálisok, már akkor is nyertek az egyezmény-nyel. Ők is tudják azt, hogy a mai választások lényegében kevés értékekkel bírnak, mert bármelyik ellenzéki párt jön hatalomra, köteles azt megsemmisíteni és új választásokat kiírni. Amíg tehát ez a kormány van uralmon, miért ne élvezzék engedelményeit? Mindenben jogos és okos állásfoglalásnak tartjuk a magyar párt magatartását.«

*

A szlovenszói magyar nemzeti párt és a német gazdák szövetségének képviselői interpellációt intéztek a vasutügyi miniszterhez, amelyben kifejtik, hogy a nyelvrendelet nem vonja be intézkedési körébe az állami vasutakat és hivatkozik arra, hogy a vasutnál rendelti uton történik a nyelvhasználat ügyében intézkedés. Mivel a kiadott rendeleti intézkedés a vasutakat mint kereskedelmi vállalatokat fogja fel, így tehát nemcsak az állam érdekében kell a vasutnak hivatását teljesíteni, de a lakosság érdekében is szolgálathat kell állnia. Ebből a szempontból a vasut köteles a kisebbségek nyelvhasználati igényeit kielégíteni és így tarthatatlan állapot az, hogy a kisebbségek jogainak használatára törvény szerint feljogosított kerületekben a vasut cseh-szlovák nyelvű értesítéseket küld a felelőnek. Az interpelláció követeli, hogy mindenütt, ahol husz százaléknál nagyobb kisebbség lakik, a vasut, különösen az érkező áruküldeményről szóló értesítéseket a kisebbségi nyelven is adja ki a címzeteknek.

*

Mille Constantin, a legkiválóbb román publicista a »Lupta«-ban cikket írt az erdélyi magyar párt választási eredményéről. A feltűnést keltő cikkben Mille Constantin a következőket írja: »Az én személyes meggyőződésöm az, hogy a magyarság vezetői reális érzékkel tették tanúbizonyságot akkor, amikor az adott helyzetet megszerzően kihasználják. A békeszerződésben megállapított jogok elismerése egy kormánypárt részéről — ha kényszeredett is volt ez — olyan vívmány, ami megmarad annál inkább, mert hiszen a nemzeti párt kötve van a gyulafehérvári határozatok által, amelyeket csak azért nem döntött gyakorlatilag megvalósítani, mert félt a liberálisok nemzeti felszavak alatt folytatott támadásaitól. Ez most már nem történhetik meg, mert a kormány-

nyelvi kötött paktrum, ha nincs is aláírva, mégis végre lett hajtva, annál fogva a jövőben már nehezebb lesz egy támadó hadjárat megindítása. A szomorú az, hogy most az ellenzék részéről indul meg a támadó hadjárat a kisebbségi jogok ellen. Ezeknek a jogoknak egyike az, hogy ahol a kisebbségek kom-pakt tömegben laknak, ott egy a bíró-

ságnal, mint a közigazgatásban a kisebbségi nyelv használatát el kell ismerni törvényes formák között. Én úgy látom, hogy ezt az igazságos intézkedést éppen az ellenzéki sajtó támadja és a kérdés miatt vadakat szór a kormányra. Az ellenzéki sajtó részéről felelőtlenültséget mutat ez az elvekhez ragaszkodás dolgában. A nemzeti

párt meghozta a gyulafehérvári határozatokat, azokat nem tagadta meg, tehát minden sajtóorgánumnak kötelessége, hogy a programhoz ragaszkodjék. Azok a pártok, amelyek a nemzeti párttal mielőre léptek, semmi kifogást nem emeltek a nemzeti párt kisebbségi programja ellen, azt általánosságban nekik is tisztelniük kell.«

A kisebbségek iskolasérelmei a nemzetgyűlés előtt

Schumacher németpárti képviselő a közoktatásügyi anomáliákról — Radics elvben elismeri az anyanyelv jogát — A közoktatásügyi miniszter szerint a kisebbségi iskolák kérdése politikum

Miért kiméli Radics elődjének iskolapolitikáját?

Beogradból jelentik: A parlament hétfőn délelőtt folytatta a közoktatásügyi tárcsa költségvetésének vasárnap megkezdett vitáját. Az ülés elején Radics István közoktatásügyi miniszter szólalt fel és válaszolt Agatonovics demokrata képviselőnek vasárnapi felszólalására. Viszszautasítja azt a vádat, mintha elfárasztotta volna a közoktatásügyi minisztérium pecsétjéből az állami címert és az SHS, fölírást. Az a pecsét, amit Agatonovics bemutatott, közönséges numerátor, amit az irattárban használnak és amelynek bevezetésével igen sok munkát takarítanak meg. Kijelenti, hogy mivel Agatonovics képviselőt a minisztérium tisztviselői előtt is megvádolta, **kitiltotta a képviselőt a minisztériumból.**

Radics e kijelentésére nagy vihar tör ki és különösen Radics, Davidovics és Dragovics radikális közt keltezik éles szóváltás. A csend helyreálltával Radics válaszol Agatonovicsnak arra a vádjára is, hogy egy Jellies névű horvát tanítót igazságtalanul elbocsátott állásából.

Schumacher képviselő a kisebbségi oktatásról

Általános figyelem közepette Schumacher Samuel németpárti képviselő emelkedik ezuttal szólásra. Az egyesülés folytán — kezdi beszédét — sok olyan elem került a délszlávok közé, akik nem szlávok és a mai terminológia szerint nemzeti kisebbségeknek nevezik őket. Ezeket hol szimpátiával, hol ellenszenvvel fogadják, de legtöbbször **pártszempontok szerint állapítják meg a nemzeti kisebbségekkel szemben tanúsított magatartást.**

azon az alapon, hogy »ha nem akarsz a mi pártunk tagja lenni, ne légy egyik pártunk sem a tagja«. A németek az alkotmány alapján állnak, bár nem vettek részt az alkotmány meghozatalában, hiszen 1923-ig nem volt a németeknek még szavazati joguk.

A legelemibb jog az elemi oktatásban az anyanyelv biztosítása.

Hogy ez azonban államunkban nincs meg, azt saját községemből vett példával bizonyítom. Ez a község tiszta német lakossága és mindig tiszta német volt az oktatási nyelv is, ma azonban a község tizenegy tanítója közül csak négy tud németül. Egy tanító az elemiben arra tanítja a gyerekeket szerbül, hogy tizenkét darab egy tucat: »Dvaneist komada je jedno tuzet«. Többször megismételtem ezt a gyermekekkel, majd felhív egy kis sváb gyereket, aki azonban a legnagyobb erőfeszítés ellenére sem tud továbbjutni svabos kifejtésével, mint »Tvaneisz gomada«. A tanító az elemi tanítást

Elmondja, hogy ez a tanító megtanította a katolikus gyermekeknek, hogy egymást »Diesértessék« megszólítással köszöntsék és azokat a gyerekeket, akik nem hallgattak erre a tilalomra, veréssel fenyegette meg.

Pasarics államtitkár ezután felolvassa az illető tanító elbocsátására vonatkozó aktát, majd Franjesevics Vászta radikális képviselő szólal fel, aki az analfabétizmus kérdésével foglalkozik és statisztikát olvas fel, amely szerint Szerbia lakosságának 34,6 százaléka tud írni-olvasni, Délszerbiában 16%, Montenegróban 33, Dalmáciában 55, a Vajdaságban 78, Bosznia-Hercegovinában 25,10, Horvát-Szlavonországban 67 és Szlovéniában a lakosság 80 százaléka. Hosszasan fejtegeti az analfabétizmus tanfolyamok felállításának szükségességét és bizik abban, hogy Radics keresztülviszi erre vonatkozó programját. Végül élesen támadja Grol Milánt a háború alatti genji magatartásáért, amire azután Grol azonnal válaszol és a támadást érelyesen visszautasítja.

vesztve azt mondja a gyerekeknek: »Marva jedna!« (Marha). A kis sváb gyerek boldogan ragadja meg a segítségnek vélt szót és hadarva fejezi be a mondatot: »Tvaneisz gomada je marva jedna.« (Élénk derültség a Ház minden oldalán.) Ilyen állapotokra vezet, ha az elemi oktatás nem az anyanyelven történik. Külföldi példákkal bizonyítja, hogy az állami iskolák rendszere nem mindenütt van meg. Így például Hollandiában, ahol pedig mintaszertű a közoktatás, többségben vannak a magániskolák, Észtországban pedig a nyelvi kisebbségeknek oktatásügyi autonómiájuk van. Nem ez az első eset, hogy az oktatásügy kérdését így oldották meg.

A háború előtt is volt erre példa Magyarországon, ahol fennállt a szerb nemzeti egyházi iskolai autonómia.

Ennek kétszáz éves története van, amint azt Miladinovics Zsárkó volt miniszter 1897-ben Noviszadon megjelent könyve ismerteti. Nemcsak szerb elemi iskolák voltak Magyarországon, hanem szerb tanítóképzőintézetek is, Szomborban, Pakracón és Karlovcin, valamint két szerb gimnázium és számos felső leányiskola és a szerb nép nagy alapoktól rendelkezett iskolái fenntartására. A németeknek is megvolt az autonómiájuk a községi vagy állami iskolákban, ezeket az iskolákat azonban egy rendelettel államosították.

Schumacher ezután több konkrét esetet sorol föl, így többek között

Elmondja, hogy a szin német Franfeld községben az előkészítő osztály tanítója egy szót sem tud németül. Hosszasan ismerteti a horvát-szlavonországi kisebbségi iskolák kérdését. Az 188-ik törvény jogot ad a nemzetiségeknek az anyanyelvi iskolák fenntartására. Pribicevics ezt a törvényt nem tartotta meg, csak közvetlenül távozása előtt engedte meg az alsó osztályokban az anyanyelvi oktatást, a főispánok azonban ezt is elszabotálták és szeptember 18. óta nem hajtják végre.

Kraft Istvánt, aki többször közbeszól, Sibenik elvök rendrontásitja.

Schumacher a névgyejelemzési rendszert ismerteti:

— Egy miniszter elrendelte, hogy a gyermek nemzetiségét ne a szülők állapítsák meg, hanem az iskolások. Az iskolások tagjait nem a nép választja, hanem a kormány nevezi ki és sokszor kilenvenkilenc százaléka nem olyan vallású, mint a község lakossága. Ezt a névgyejelemzési rendeletet a miniszter utódja visszavonta, de azután újból a régi miniszter tért vissza és ismét életbeléptette a rendeletet.

A nemzeti kisebbségek teljes iskolai autonómiát követelnek, mint amilyen kétszáz éven át volt a szerbknél Magyarországon.

Ilyen értelemben határozott a genji kisebbségi konferencia is. Ezt a jogot a németek most adták meg a németországi dánoknak, Észtországban pedig már régen érvényben van.

— A német tankönyveket olyanok írják, akik nem tudnak németül.

Szali Balyics muzulmán: A horvát és szerb tankönyvek sem jobbak!

Schumacher követeli, hogy

a Pribicevics által megtorlásul megszüntetett nemzetiségi középiskolákat állítsák vissza.

Kéri, hogy a parlament tanúsítson több megértést a kisebbségekkel szemben, akkor az ő részükről is nagyobb bizalom fog megnyilvánulni és fokozottabban dolgozhatnak a királyért és hazáért.

Schumacher beszédét az ellenzéken hosszasan megtapsolták.

Radics válasza

Radics István közoktatásügyi miniszter azonnal válaszol.

— A most elhangzott beszédek néhány olyan kérdést vetettek föl, amelyek a nemzeti oktatás alapjait érintik. Azok a németek és magyarok, akik most nálunk vannak, sokáig kerültek velünk összeütközésbe, csak annak a politikának révén, amelyet Németország és Magyarország folytatott. Schumacher vigyázott arra, hogy ne csak formailag, hanem lényegileg is mérsékelte legyen, de beszédét végén nyíltan

mondotta: eivarja a jelenlegi közoktatásügyi minisztertől, hogy a németeknek teljes nemzeti iskolai autonómiát fog adni. *Csodálkozik, hogy egy realis németől hall ilyen nemrealis követelést.*

Schumacher: Nem azonnalra mondta.

Radics: Elismeri, hogy a szerbek kétszáz év előtt Lipót császártól iskolai autonómiát kaptak, de a magyarok ezt nem azért tartották be, mert a szerbeket szerették, hanem mert félték Bécestől.

— Ennek a privilégiumnak tartalma nem olyan intervenciók eredménye, mint amelyenket Schumacher tett

nem olyan papirkötelezvényeké, amelyeket a nemzetközi jog ad a kis népeknek,

de amely nemzetközi jog Olaszországot, amely nagyhatalom, nem kötelezi.

Genben ilyen kérdésekről szépen lehet beszélni, de effektíve semmi eredményt sem lehet elérni.

Ha csak felemlítik azt, hogy kisebbség — nem mintha félnének tőle, vagy izgalmat keltene — de egyszerűen nem határoznak, mert tudják, hogy ez nagyon nehéz kérdés. Ez politikai, fizikai kérdés, a realitás kérdése.

A kisebbségi kérdés rendezése új európai államok megalakítását jelentené.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy én, vagy a kormány semmit sem fogunk tenni. *Meg fogjuk tenni azt, amire a nemzetközi szerződések köteleznek.* Ebben a tekintetben voltak tévedések, amelyeket ki kell küszöbölni. Ez a kérdés nemcsak kulturális és pedagógiai, hanem politikai kérdés és

óvatosan kell vele bánni.

En meg fogom tenni mindazt, amit az állam tekintélye és az ország demokratikus jellege megkíván.

Feltétlen és elvitathatatlan joga a szülőknek, hogy ők határozzák meg gyermekük nemzeti-ségét. (Helyeslés.) Az a rendelet, amely ezt megtiltja, nincs összhangban az európai civilizációval.

A másik kérdés, az elemi iskolák tanítási nyelvének kérdését, meggyőződésem szerint csak úgy lehet megoldani, hogy

az elemi iskolákban a gyerekeket anyanyelvükön tanítsák az elemi ismeretekre.

Az oktatási nyelvnek az anyanyelvnek kell lenni, de nagy gondot kell fordítani az államnyelv tanítására is. Másképp áll a dolog az elemi iskolák magasabb osztályaiban és a középiskolákban.

Az államnak és a népnek is érdeke, hogy a kisebbségi tanítók a saját érdekükben elsajátítsák az államnyelvet.

Ezt az elemi iskolákban megcsinálni oktalanság lenne s mert azokban ugysem tudnák a gyerekek jól elsajátítani úgy, hogy az elemi ismeretekre annak révén már szert tehessenek.

Az országnak pedig értelmes és képzett nemzedékre van szüksége

és nem analabétákra és idiotákra.

Momsen és a kör négyesítés

Radics ezután ismerteti a régi Ausztria kisebbségellenes iskolapolitikáját, mely megtiltotta, hogy az ausztriai szlávok anyanyelvükön tanulhassanak, foglalkozik a régi Magyarország kisebbségeinek kulturális helyzetével, majd így folytatja: — A németek, akik az oktatásban

is keresztülvitték az unifikációt és centralizmust, elfogadják Momsennek azt a tanácsát, hogy a szlávoknak be kell verni a fejüket. A németek kitalálták a kör négyesítését: az egységet és föderációt. Örömmel hallom Schumachertől, hogy a németek megadták a dának néhány évvel ezelőtt azt, amit a szerbek kétszáz évvel ezelőtt megkaptak Lipót császártól. Én amikor hivatalba jöttem

nem vontam vissza Pribicevicnek azokat a rendeleteit, melyek nem egyeznek meg a pedagógia elveivel és amelyek az országnak többet ártnak, mint ha Pribicevics olyan soká élne mint Matuzsálem.

És pedig azért nem, mert nem akartam, hogy azt kiabálják rólam, hogy más dolgom nincs, mint lerombolni azt, amit Pribicevics alkotott. Adatokat gyűjtöttem csak és figyeltem. Ebben az országban először azokat

A délutáni ülés

A parlament délutáni ülésén folytatták a közoktatásügyi tárca költségvetésének vitáját. Az első szónok, Bazala horvát federalista hozsuzu beszédében élesen bírálta Radics közoktatásügyi politikáját és kifejtette, hogy a költségvetés nem számol az ország egyes részeinek kulturális igényeivel. Kijelentette, hogy a federalista államberendezés

Decentralizált centralizmus

Agatonovics demokrata képviselő felszólalása után Hadzsi Kadis muzulmán képviselő beszélt a boszniai közoktatásügyi állapotokról, majd nagy figyelem közben Radics István szólalt fel és választolt az ellenzéki felszólalásokra. Kifejtette, hogy az ellenzéknek nem jogos az a kifogása, hogy ő törvénytelenül járt el a tanítók és tanárok nyugdíjazása és áthelyezése ügyében. Bejelentette, hogy az új egyetemi törvény kidolgozására Zagrebben konferenciát hívott össze és az erre vonatkozó javaslatot már legközelebb elő fogja terjeszteni. Szemérem vetette Pribicevicnek, hogy nem olvasta

kell kiolgozni, akik az államot felépítették: a horvátokat és szerbeket, de

nem szabad bünt elkövetni azok ellen sem, akik akarataik ellen lettek ennek az országnak állampolgárai.

Ez a mi első és legfontosabb kultur-feladatunk és ezt végre is fogjuk hajtani, vigyázva arra, hogy más államokban, amelyek nemzetközi szerződések által erre kötelezve vannak, mit és hogyan csinálnak.

Radics beszédét a horvát parasztpárt és a radikális-párt egyrésze nagy tapssal fogadja. Az ellenzék oldalán nagy derűtség.

Pribicevics Szvetozár: *Éljen a kör négyesítés!*

Ezután Vuletics Szávó montenegrói federalista, majd Agatonovics demokrata szólalt fel személyes kérdésben. Az ülés délután egy órakor ért véget. A vita folytatását délután öt órára tűzte ki az elnök.

az egyedüli, amely mellett a három nép, a horvát, a szerb és a szlovén teljes mértékben kifejlesztheti gazdasági és kulturális erejét s rámutatott arra, hogy a megegyezés csak a szellemi föderációt teremtette meg, az ország nyugalmát azonban az igazi föderáció fogja meghozni, amelynek Strossmayer volt a felkes apostola.

át figyelmesen a költségvetést, mert *különbösen nem tett volna olyan közbeszólásokat, amelyek teljes tájékozatlanságról tanuskodnak.* Az ellenzék szerinte rosszul értelmezi a centralizmust, mert a centralizmust is lehet decentralizálni. Kijelentette, hogy

el tud képzelni egy olyan centralisztikus berendezkedést, a melynek keretében felállítsák a horvát bánúságot.

Radics beszéde után Agatonovics és Pribicevics személyes kérdésben válaszoltak a közoktatásügyi miniszternek, majd az ülést este kilenc órakor berekesztették.

Az apa büne

A szubotikai törvényszék tíz esztendei fegyházra ítélte egy szentai napszámot, aki saját lányaival folytatott szerelmi viszonyt

Súlyos váddal terheltén állt hétfőn a szubotikai törvényszéken Pavlovics István törvényszéki elnök tanácsa előtt Pásztor Antal szentai napszámos. A vádirat szerint a terhelt örökösiesen merényletet követett el mostoha lánya és édes leánya ellen. A közbírák Csulinovics Ferdó dr. államügyész képviselte, a védelmet Dimitrijevic Drágó dr. ügyvéd látta el.

Szironyos börtönőr kíséri a terembe a vádlottat, aki öt hónapja vizsgálati fogságban van. Az általános kérdésekre ohmondja, hogy Pásztor Antalnak hivják, 55 éves, szentai lakos, földműves. Arra a kérdésre, hogy büntösnek érzi-e magát, így felel:

— Kerek hazugság az egész. A lányok azon voltak, hogy azt a rossz, kis názat maguknak eltalajdonítsák.

A vádlott ezután ohmondja, hogy amikor a mostani felesége hozzájött, Erzsi lányát magával hozta, neki is van egy édes lánya is, Rózska, aki most 18 éves. Az egész család egy szobában aludt... Erzsi bejáró cseléd volt s otthon aludt a mostoha testvérevel együtt. Azt állítja, hogy a lányokat az anyjuk beszélte rá arra, hogy öt vádolják, mert így akarja megszerezni a házrészét.

A vádlott után elsőnek a vádlott mostoha leányát, Erzsit hallgatta ki a bíróság tanúként.

Elmondja, hogy 22 éves, cseléd. **Az elnök:** Miye magának a vádlott? **A tanu:** Édes apám. **A vádlott (közbeszól):** Nem vagyok apád.

A tanu (hátrafordul a vádlott felé): Sajnos, hogy megtagad. Mindig azt mondták, amióta csak az eszemet tudom, hogy édesapám. Elmondja, hogy az apja iszákos, erőszakos, durva ember volt, aki a család minden tagját a legdurvábban szidta, halálal fenyegette. Amikor éjszaka részegen jött haza, nem egyszer a korteken át kellett menekülni a két leányuk és az anyjuknak. Nyolc éves volt, amikor az apja először akart ellene erőszakot elkövetni, de akkor az anyja közbeledett, ezt az apja meghallotta és felhagyott erőszakoskodásával, de halálal fenyegette, ha szólal mer. Nem is szólt egy szót sem. Akkor elhűdösött és mikor haza jött, mindig óvakodott attól, hogy az apjával egyedül legyen. Egyszer azonban az anyja mosni ment, ő egyedül tartózkodott otthon és az apja akkor megverte...

Az elnök: Hány éves volt maga akkor?

A tanu: Tízennégy.

Az elnök: Mondta maga az anyjának,

vagy más valakinek, hogy mit tett az apja?

A tanu: Nem mondtam. Az apám azt mondta, hogy ha egy szót szólok, agyon szur és eltemet a kertben és ha az anyám haza jön és keresni fog, azt mondja majd neki, hogy elszöktem a háztól. Ezért nem mertem szólni semmit.

Az elnök ismételtén és nyomatékosan figyelmezteti a tanut, hogy jól gondolja meg, hogy mit mond, mert meg kell esküdni arra, amit mond.

A tanu megmarad vallomása mellett és részletesen ohmondja, hogy mit tett vele az apja.

Az elnök elrendeli a szembesítést a vádlott és a tanu között. A leány szemébe mondja apjának a szörnyű vádat.

A vádlott (föltött izgalommal): Hazugság. Az anyja megtanította erre.

A bíróság a tanut megeskelti.

Ezután a kisebbik leányt, a 18 éves Rózsit hallgatta ki a bíróság.

A tanu elájul

Elmondja, hogy a vádlott édesapja, de nem veszi igénybe a törvény kedvezményét és vallani akar. Ő is durvának mondja apját, aki többször megfenyegette, hogy leszurja. Amikor tízenöt éves volt, az apja, anyja és ő lementek Szlavóniába, ahol apja a vinkovcei Bohm-féle cementgyárban kapott munkát. Együtt laktak egy szobában. Egyszer az anyjának valami ügyben Szentára kellett utaznia, amikor aztán ő egyedül maradt az apjával. Ekkor történt, hogy az apja elkövette ellene merényletet. Ez most két éve történt. Nem mert szólni anyjának se, mert félt. Az apja megmondotta neki, hogy rögtön leszurja, ha egyetlen szót mer szólni.

A leány vallomása közben egyre sápadtabb lesz, majd hirtelen meginog, levegő után kapkod.

A teremben jelen levő Perassics Bozsidar dr. törvényszéki orvos észrevette a leány hirtelen rosszulletét, feléje sietett, közben Pavlovics István elnök utasítására a teremszólya, aki a leányhoz legközelebb tartózkodott, megfogta az ájult leányt, aki kis hűtő, hogy a padlóra nem zuhan. A törvényszéki orvos a teremszólya és mások segítségével a bíról szobába vitte az eszméletlen lányt, ahol vízzel felmosták.

Az elnök a tárgyalást félbeszakította. Példórába télt, amíg a lány magához tért s a tárgyalást folytatni lehetett.

A sápadt leány odaült a bíróság elé és befejezte vallomását s letette az esküt.

A bíróság még a vádlott feleségét hallgatta ki, aki újabb momentumot nem mondott.

A bizonyítási eljárás ezzel véget ért. Ezután Csulinovics Ferdó dr. államügyész ohmondta el a vádbeszédet, utalva rá, hogy a főtárgyaláson kihallgatott tanuk vallomása alapján az eredeti vádat súlyosbítja. A vádlott beteg, de nem patológialilag, hanem erkölcsi-leg. A helye nem kórházban, hanem börtönben van.

Dimitrijevic Drágó dr. védő kifejti, hogy mind a három tanu, aki a vádlott ellen vall, gyűlöli a vádlottat. A vádak közül az egyik nyolc év, a másik két év előtt elkövetett bünteselekményekre vonatkozik s ezek egyáltalában nincsenek bizonyítva. Kéri a vádlott felmentését.

A bíróság ezután ítélethozatalra vonult vissza és hosszabb tanácskozás után meghozta az ítéletet, amely szerint a vádlottat **büntösnek mondja ki és tíz évi fegyházra ítéli.**

Az indokolásban kifejti a bíróság, hogy az eskü alatt kihallgatott tanuk vallomása által bizonyította látja a vádlott bűnösségét.

Ugy a vádlott, mint a felek felebbezték az ítélet ellen.

Szociáldemokrata szónokok vádjai a frankvitában

Farkas István szerint Nádossy és Rakovszky belügyminiszter együtt akarták eltussolni a frankhamisítást — „A főbűnösök szabadon járnak” — Pesthy igazságügyminiszter vádlottnak mondja magát — Izgalmak és viharok a magyar nemzetgyűlésen

Nyolc órás üléseken tárgyalják a frankbizottság jelentését

Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyűlés létfői ülésén Farkas István nagy beszédében foglalkozott a frankhamisítás ügyével. 1919 óta — kezdte beszédét — azon a hipotézisen épült fel a kormányzat, hogy itt forradalmi, illetve ellenforradalmi állapot van, amelyek szükségére van terrorcsapatokra. Ezek a terrorszervezetek megvannak, ezektől a kormány nem tud szabadulni. Ezzel szemben meg akarom állapítani, hogy itt nincs forradalmi állapot. A diktatura annakidején önmagától omlott össze. Mindaz az ellenforradalmi megtorlás, ami itt történt, hazugságon alapult. A diktatura magában a munkásosztályban omlott össze. Ezt vegyék tudomásul az urak. (Zaj a jobboldalon.)

Malasics Géza: Talán Héjjas buktatta meg, az önök kedvence.

Pikler Emil: Önöktől még ma is itt lehetne Kun Béla.

„Teleky a főbűnös”

Farkas István: Ilyen kormányzati rendszer mellett történhetett meg, hogy amikor Nádossy országos főkapitányul feljelentést tettek különböző atrocitások miatt, akkor Nádossy az atrocitások elkövetőit magához hívatta és így szólt hozzájuk: »Pajtások, ezt ne csináljátok, mert lecsukatlak benneteket. Ha bántjátok a zsidót, úgy csináljátok, hogy senki se tudja». A kormány felelőssége kétségtelenül megállapítható.

A kormány két és fél hónapon keresztül tussolta az ügyet, kompromittálta Magyarországot az egész világ előtt.

Utalmi keli gróf Károlyi Imre vallomása, amelyben Teleky Pál szerepét világitja meg. (Nagy zaj a szocialistáknál.)

Pikler Emil: Teleky a főbűnös!
Klárk Ferenc: Belépett az egység-pártba.

Farkas István:
Telekyről kiderült, hogy ő volt az egyik szervezője és irányítója az egész ügynek.

Károlyi Imre a rendőrségen tett vallomásaiban elmondta, hogy Teleky csak akkor állott el a frankügyben való tovább részvételről, amikor a technikai előkészületeket már befejezték. (Nagy zaj a baloldalon, felkiáltások a szocialistáknál: Az egység-párt díszel!) A miniszterelnök, nem mint vallomásában mondotta, 1924-ben szerzett tudomást a frankügyről, hanem már 1922-ben. A miniszterelnök és az ügyben kihallgatott más tanúk vallomásából kiderült, hogy az egész ügyet el akarták tussolni. Már december 17-ikén beismerte Nádossy Bethlen előtt, hogy mulasztást követett el, mégis csak december 24-én szólította fel Rakovszky belügyminiszter Nádossyt, hogy ne járjon be hivatalába. A belügyminiszter nagyon kedélyesen fogta fel a dolgot. Ugy látszik, hogy a csongrádi és az erzsébetvárosi bombamerényleteket is így kenték el, másként ez a puszipajtáskodás a belügyminiszter és Nádossy között el sem képzelhető. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Farkas István: A belügyminiszter lakására kérte Nádossyt, aki akkor már hajlandó volt a rendőrségen is vallomást tenni

Malasics Géza: Román fegyverek árnyékában könnyű volt hősödni.

Farkas István: Abból indulnak ki, hogy szükség van a terrorra. Az állami közigazgatást is tisztára ezen az alapon irányítják. A hazafiságot soha annyira nem kompromittálták, mint ebben a korszakban, a haza nevével soha annyira becsstelenséget el nem követtek, mint ebben a korszakban. Ezen a rendszeren a Bethlen-kormány mit sem változtatott, sőt azt intézményessé tette. (Helyeslés a baloldalon, ellenmondások a jobboldalon.) A bíróságnál injuriák csak ilyen kormányzati rendszer mellett történhetnek. A különféle szervezetek elhelyezték embereiket hivatalokban, társadalmi szervezetekben, a leventeoktatásnál és mindenhol. A kormány nem tud föltek szabadulni.

Propper Sándor: Nádossy négy évig lehetett országos főkapitány!

Nádossy kijelentette a belügyminiszternek, hogy meggyezése van Windischgrätzre arra nézve, hogy nem loagnak vallani és csak arról tesznek vallomást, amivel elérhetik, hogy a kormányt mentesítsék.

A bűnleket a belügyminiszter még Nádossy letartóztatása után is jól szívtette, hogy a házkutatásnál a rendőrség meg ne találja a gépeket, s azokat csakugyan csak a franciák beavatkozása után találta meg. A belügyminiszter barátságos nyomozása Nádossy ügyében teljesen érthető, mert

kétségtelen, hogy az ügyet a belügyminiszter Nádossyval együtt akarta eltussolni.

(Nagy zaj.) Nádossy január 4-én sürgette egy a miniszterelnököt, mint a belügyminiszternél, hogy rendeljék el ellene a vizsgálatot és az országos főkapitány általában úgy viselkedett, mint akinek kompromittáló adatai vannak a miniszterelnök és a belügyminiszter ellen. Felvetem azt a kérdést, nem ugy állunk-e ebben az ügyben is, mint az Eskütt-perben?

Nem azért hártanak minden felelősséget Windischgrätzre, hogy ezzel a kormányt mentesítsék a felelőség alól?!

A pénzhamisítóknak hivatalos apparátus segédkezett.

Pesthy Pál igazságügyminiszter: Ez nem áll!

A főbűnösök szabadon járnak

Farkas István: Egyszerű nyomdászokat kineveztek főhadnagyoknak csak azért, mert a hamisításban résztvettek. Önöknek nincs sem erkölcsi erejük, sem erkölcsi joguk, hogy ezt a kérdést közmegnyugvásra elintézzék. Önök és az önök rendszere minden aljasságra és gyilkosságra megtalálja a hazafias tankarót. (Nagy zaj a jobboldalon.)

A miniszterelnök beismerte, hogy Nádossy tudott a szokhamisításról is.

(Óriási zaj és ellenmondások a kormánypárton.)

Pesthy igazságügyminiszter: Ez nem igaz!

Farkas István: Meg kell vizsgálni, hogy Zadravetz István tábori püspök

tényleg olyan buta ember-e, hogy megeskette azokat, akik hazafias jelszavak hangoztatásával jöttek hozzá. (Zaj.)

Mesko Zoltán: Naiv ember!

Farkas István: Zadravetz fiatalon ért el nagy méltóságot, ami azt jelenti, hogy nem naiv, hanem ügyes stréber.

Felkiáltások a kormánypárton: Hogy lehet ilyet mondani?

Farkas István: A püspök szerepéből könnyű azt a következtetést levonni, hogy más esküket is vett ki. Kérdem az igazságügyminiszter urat, miért nem szerezte meg ennek az eskünek a szövegét. Tud-e arról, hogy Zadravetz többször is feleskett bizonyos fiatal embereket és hogy mi volt az eskü szövege?

Pesthy igazságügyminiszter: Azt tudom, amit a tanúk vallottak és azt ide is hozom.

Senki sem felelős

Örffy Imre kormánypartú képviselő a kormány politikai felelőségének kérdésével kezdi beszédét. A politikai felelőség nincs kodifikálva.

Rassay Károly: De a gyakorlatban meg van!

Örffy: Már kezdetben tisztában voltunk azzal, hogy a frankbizottság súlyos szülési hibával alakult meg, de a bizottság megalakításával súlyos kül- és belpolitikai feszültségnek kellett engedni. A kisebbségi vélemény megkonstruálja ugyan a tényállást, de ebből a tényállásból nem lehet megállapítani a kormány politikai felelőségét, mert a bizottság születési hibájánál fogva a tényállás hiányos.

Bennünket is kínosan érintett, hogy Windischgrätz nem akart a bizottságban a kényes kérdésekre válaszolni, de ez nem jelenti azt, hogy a kitérő válaszokat igenőknek lehet venni. Rátér ezután gróf Teleky Pál szerepére és kijelenti, hogy Teleky te akarta beszélni Windischgrätzre a frankhamisításról és az első időn túl nem is volt szerepe az ügyben.

Rupert Rezső: Olyan világos, hogy egyedül nem is hamisítottak frankot!

Örffy hosszasan foglalkozik Bethlen felelőségének kérdésével és megállapítja, hogy Kozma Miklós jelentése idején a miniszterelnök még nem tudhatta, hogy miről van szó.

Kállay Tamás: Mit tehet arról a miniszterelnök, ha akadnak megtévedt dísznők és gazemberek, mint Nádossy és társai, akik tönkreteszik az ország tekintélyét?!

Örffy ezután a belügyminiszter szerepével foglalkozik, amelynek beállításánál szerinte a kisebbségi jelentés teljesen Rába Dezső vallomásán alapul.

Pikler Emil: Károlyi Imre is azt írta, Hegymegi-Kiss Pál: Mi van Windischgrätz naplójával?

Kállay Tamás: A két legnagyobb marha, aki naplót vezet.

Örffy: A kormány politikai felelőségét nem vagyok hajlandó megállapítani.

Hegymegi-Kiss Pál: Mért járaltak hozzá Rába kihallgatásához?

Pesthy igazságügyminiszter: Rába önmagát is megcáfolja. (Nagy zaj.)

Rassay Károly rosszalóan int Pesthy igazságügyminiszter felé.

Farkas István

A főbűnösök szabadon járnak és szegény megtévedt kismembek ülnek a börtönben.

Friedrich István: Azokat a szegény munkásokat nem lett volna szabad fogva tartani!

Pesthy igazságügyminiszter: Azok tudták a frankhamisításról!

Rakovszky István:

A miniszterelnök is tudott a frankhamisításról és mégis szabadon jár. (Nagy zaj.)

Farkas István: A kormány ahelyett, hogy minden bűnöst lefogatna és az ügyet már likvidálta volna, valóságos takargatja a frankügyet és az értelmetlen szerződöt nem nevezi meg.

Heéry Lőrinc: Kik azok?

Farkas István: Szégyelhetik magukat, hogy nem tudják. A kormány nyomozó hatóságának már rég ki kellett volna deríteni. A kormány az utolsó hetekben az egyik hibát a másik után követte el. A frankhamisítók helyett Peyer Károlyt büntette meg a nemzetgyűlésből való kizárással, Vázsonyi merénylőt pedig szabadlábra helyezte és azok fenyegetőznek. Ha Önök azt hiszik, hogy ez jó kormányzat: a bűnösök megbüntetésére helyett azokat büntetni, akik a büntett kinyomozását követik és ellenzéki képviselők merénylőt szabadlábra helyezik, akkor tévednek. Ez olyan ravasz székelgy gobé politikája, aki tehet, hogy sikert tud elérni, amikor apróbb fondorlatokról van szó, de a mai helyzetben képtelen arra, hogy kormányozzon.

Pesthy igazságügyminiszter (Rassay felé): Kell, hogy beszéljek róla! Talán fogjam be a számat és hallgassak? Vádlott vagyok és jussom van védekezni.

Örffy: Nádossy személye miatt bizonyos felelőség terheli a belügyminisztert, akinek azonban nem volt módjában, hogy az országos főkapitányt fegyelmi vizsgálat előtt elbocsássa állásából. Nádossy mindig megtette a kötelességét.

Rassay Károly: A rendőrfőnök megtette kötelességét és frankot hamisított!

Herczeg Béla ekkor odamegy Örffy-hez és a fülebe sugja, hogy fejezze be a beszédét. Örffy azonban nem reagál erre a figyelmeztetésre, mire az elnök hirtelen felfüggeszti az ülést. A képviselők között nagy izgalmat okoz ez a szokatlan eljárás, míg végül kiderül, hogy arra csak azért volt szükség, mert Bethlen miniszterelnököt Clichant francia követ a telefonhoz kérte.

Szünet után Örffy befejezte beszédét.

Teleky és a mosszuli petroleum

Pikler Emil kijelenti, hogy a világbotrányért a kormány felelős. Telekyt egy amerikai petróleumtársaság beválasztotta igazgatóságába, amelynek Teleky tagja volt, hogy olyan álláspontot képviseljen, amely a bizottság érdekeinek kedvez.

Bethlen: Egyszer választanak egy magyar embert ilyen nagy vállalat igazgatóságába és azt is kifogásolják. Pikler csodálkozik, hogy Bethlennek van bátorsága Genf-be menni és nem hiszi, hogy a miniszterelnök kellően képviselheti majd Magyarországot érdekeit. A kisebbségi véleményt fogadja el.

Mielőtt áttérnének a napirendi vitára, a többség megszavazza az elnöknek a nyitócélú ülésekre vonatkozó javaslatát.

Lendvai István személyes kérdésben szólal föl és hangos derűtség közepette magyarázza ki a legutóbbi ülésen tett U. asszonyra vonatkozó közbevetését.

Vannay titokos levele

A napirendi vita során Hegymegi-Kiss Pál szóvá teszi, hogy Vázsonyi merénylője a szegedi rendőrség szerint Kiskunfélegyházán a szentmiklósi lőcson egy előkelő helyre származó le-

vélre hivatkozva toborzott és beszédében felhívta a népet, hogy

legyenek készen a főváros elleni felvonulásra.

Ha ez a levél hamis volt, Vannay kormányzóságot követelt el.

Rakovszky Iván belügyminiszter azonnali válaszul Hegyemegyi-Kiss Pálnak küldte, hogy a jelentésben szó sincs toborzástól. Vannay ittasan tett kijelentéseket a kocsmában. Azt mondta, hogy van husz-harminc megbízható embere és

hivatkozott a kabinetiroda főnökének egy levelére.

Kiderült azonban, hogy mincsem sem embereit, sem levele. A vizsgálatot egyébként megindították.

A Ház ezután elfogadta az elnök napirendi javaslatát. Az ülés délután négy órakor ért véget.

A JÓ VIDÉK

A józan részeg

A szubotivai bérkocsidállomáson vasárnap megjelent egy illuminált fiatalember, aki beült az egyik gummikerekübe és kocsmáról-kocsimára vitette magát. Demokratikus érzelmi alkoholista lévén minden ilyen stációnál kiküldött a kocsisnak is egy pohárral a főajtja helyi-érdeklődő karcsóból, úgyhogy pár óra múlva mindkettőn a lehető legrozsásabb szinten látták a világot. A Harambasi-cseve uca egyik kiskocsmája előtt a fiatalember már lusta volt leszállni a fiakerről, tehát a kocsisat küldte be a butikba, azzal az utasítással, hogy hozzon ki egy üveg bort. A derék férfiúnak nem kellett kétszer se mondani, serényen leugrott a bakról és beiment a helyiségbe. Jó tíz percig időzhetett a kocsmában, de amikor kezében a butellával visszaérkezett, nagy megdöbbenéssel konstata, hogy a fiakkerje, lovai, szőröstől-bőröstől eltűntek s eltűnt a pasas is. Pillanatok alatt kijózanodott és rohant a rendőrségre jelenteni a csudálós eltűnést és a rendőrség megindította a nyomozást. Végigjárták az összes helyiségeket, lebujokat, az egész külvárost, de a bérkocsis legnagyobb rémületére sehohsem találták a kocsis és utasát. A kocsis bánatában és elkeseredésében kiballagott a temetőbe. Hogy mit keresett itt, azt nem tudni, lehet, hogy meguntta az életét, vagy valamelyik kedves halottjához akart könyörögni segítségért, tény hogy a temető holdvilágos sirtóitjai között, akár a kísérteteket, ott látta állani a lovat, amint békésen legelészték az egyik frissen hantolt sírról a koszoru virágait. Benn, a kocsimban harsány horkolással aludt a Fuvar. Mondani se kell, hogy a fiakkeres erőlyesen magához térítette az illetőt, aki sértődötten kérte ki magának:

— Mit rángat maga? Én elaludtam a kocsimban és a lovak kísértáltak velem ide a halottak közé. Maga talán temetőcsászár?

A kocsis szabályszerűen igazolta, hogy neki senmi köze a temetőhöz, majd miután Pasas gavallérosan a taksa kifizetését helyezte kilátásba, tettelegességre nem került sor. Vágtatva robogtak vissza a városba és a hajnalodó uccán testvérien összeülekezve gajdolt a Fuvar és a kocsis, hogy a laikus nem is tudta volna megállapítani, melyik az ur és melyik a bérkocsis. Felémelő látvány volt. Az összes pincéreknek könnyet csalt a szemébe. Ezután újra felkeresték a Harambasi-cseve ucai kocsmát és a fiatalember beküldte a fiakkerost:

— Édes komám hozz ki egy üveggel! — mondta meleg civikpusztit nyomva a bajszára, amely olyan bizalomgerjesztően hatott, hogy a kocsis szolgálatkészen ugrott be a kocsmáján.

— Finom egy prosztó — hangozott a kocsmáros előtt.

Allg tette be maga mögött az ajtót, a nemeslelkű fiatalember a lovak közé csapott és elhajtatott, hogy csak úgy porzott utána. Szegény kocsis hiába járta sorra az összes temetőket, az ifjú

alkoholista végérvényesen eltűnt. A fiakkeros pedig mit tehetett egyebet? Bujában kiitta a borosflaskót. Fenékiig. Csak onnyit mondott bánatosan: — Se pénz, se posztó.

Nikics afférja az erdőügyi minisztérium árlejtésén

A miniszter kiutasította az árlejtésről Szavcsics volt Pribicevics-párti képviselőt

Beogradból jelentik: Az erdőügyi minisztériumban hétfőn délelőtt nyilvános árlejtés folyt le a dobriáni állami fatelepe bérbeadásáról. Az árlejtésen, melyen résztvevett Nikics erdőügyi miniszter is, incidens játszódott le. Szavcsics Milos volt Pribicevics párti képviselő, mint érdeklődő megjelent az árlejtésen, de olyan agresszíven viselkedett, hogy Nikics erdőügyi miniszter kénytelen volt a többször rendreutasítani. Szavcsics a többszöri rendreutasítás után is állandó közbekiáltásokkal zavarta az árlejtést, mire a miniszter erőlyesen felszólította, hogy hagyja el a helyiséget.

Szavcsics távozás közben odakiáltott Nikicsnek:

— Maga sem lesz sokáig miniszter!

— Nem maga nevezett ki engem miniszternek, hanem a király — válaszolt indulatosan Nikics.

Szavcsics kiutasítása után az árlejtést befejezték. Az állami fatelepre három ajánlat érkezett be, melyek közül a Timbre jellegű háromszáz-ezer aranykorona, a Szlavia jellegű százhetvenötezer, a Dom jellegű pedig ötvenezer arany dinár évi bért ajánlott fel a fatelepeért. Nikics miniszter egyik ajánlatot sem tartotta elfogadhatónak és ezért április huszadikára az állami fatelepe bérbeadása ügyében új versenytárgyalást írt ki.

A Bácsmegeyi Napló vasárnapi ingyen hangversenye

Vasárnap délelőtt tíz órakor tartja meg a Bácsmegeyi Napló kiadóhivatala a Bárány-szálloda nagytérképében a sorsolást. Ekkor huzzák ki a karácsonyi számban adott ingyensorsjegyek nyereségeit s ezt követőleg az előfizetők és olvasók között kisorsolják a nyereségtárgyakat és pénzbeli nyereseményeket. A sorsolást ez alkalommal ingyenes hangversennyel és divatbemutatóval kapcsoljuk össze.

A hangverseny és a divatbemutató is teljesen ingyenes lesz s azon résztvehet minden előfizető. Azok a sorsolási igazolványok, amelyeket az előfizetőknek szétküldtünk, egyúttal belépőjeggyel szolgálnak a hangversenyre is.

A vasárnapi hangversenyen

A budapesti nagy malmok anyagi zavarai súlyos válságba sodorták a vajdasági malomipart

A kikindai gőzmalom beszüntette üzemét

Az utóbbi hetekben Magyarország két legnagyobb malomipari vállalata jutott súlyos válságba. Először a Viktória-malomról derült ki, hogy »tulspekulálta magát« s nagy veszteségei vannak. Allg csillapodott le a közgazdasági élet igazgatója, nyilvánosságra jutott, hogy Hönich Henrik, a másik nagy malomipari vállalatnak, a Concordia gőzmalomnak az igazgatója tűnt el. Hönich még nem került elő, sokan azt hiszik, hogy öngyilkos lett, mások tudni vélik, hogy Hollandiába menekült. A malom részvényesei megbízásából megindult vizsgálat megállapította, hogy a Concordia rengeteg összeget, mintegy nyolcvan millió dinárnak megfelelő magyar koronát vesztett a csikágói tőzsdén s a vizsgálat eredményeképp Hönich igazgató-társait felfüggesztették.

Mindkét nagy malomnak Jugoszláviában is vannak érdekeltségei, amelyeket nagy mértékben érint a központnál kitört válság. A Concor-

Reiter Ilonka hangversenyének vezetője énekel,

Lówy Bözsi zongoraművész zongoraszámkokat ad elő,

Haraszthy Sándor hírlapíró szabadelőadást tart s

László Ferenc hírlapíró konferál. Valószínűleg sikerülni fog a hangversenyre való szereplésre megnyerni a noviszedi opera egyik országos hírnök énekesét is.

A hangverseny közben mutatjuk be a divatrevüt s ezt követi a sorsolás.

A karácsonyi rejtély pályázatra beérkezett megfejtéseket a bíráló bizottság átvizsgálta, a díjak odaítélése is megtörtént. A nyertesek neveit vasárnapi számunkban közöljük.

dia malom érdekkörébe tartozik többek közt a Vajdaság legnagyobb malomvállalata: a Velika-kikindai Gőzmalom r.-t., amely nacionalizált vállalat ugyan s részvényeinek többsége beifföldi kezekben van, azonban a budapesti Concordia-val való hitelezési viszonyról fogva Budapestről is kap az üzlet vezetésére nézve direktívákat.

A budapesti Concordia malom új igazgatósága arra hívta fel a kikindai gőzmalom vezérigazgatóját, Fischer Félixet, hogy egyelőre szüneteltesse a malom üzemét. Ezt az intézkedést nemcsak a budapesti malmok válsága teszi szükségessé, hanem az is, hogy az egész világon válságban van a malomipar.

A kikindai gőzmalomban már el is rendelték az üzem szünetelését s a malom néhány nap óta nem dolgozik. Felmondták az összes munkásoknak s a tisztviselők nagy részének, köztük olyanoknak is, akik már évtizedek óta állnak a malom szolgálatában.

A gyakori malomtüzek is azt bizonyították, hogy a vajdasági malomipar válságban van. A legtöbb malom már eddig is redukált üzemi-mel dolgozott, vagy szünetelt. Az, hogy a legnagyobb malomnak is be kellett szüntetni a munkát, csöppet sem teszi jobbá a meglévő malmok helyzetét. A legnagyobb baj az, hogy a lisztre nincs vevő s a jugoszláv buza alacsony ára dacára sem tud megküzdeni az amerikai, orosz és román buza versenyével. A mezőgazdaság válságát nyomon kíséri a malomipar válsága s az, hogy a malmok üzemredukciója a munkanélküliek légióját növeli.

CIRKUSZ

Ez is vélemény

»Magyarországon mindenki nek megvan a maga véleménye a franküggyről. Van, aki leadja; van, aki nem meri.«
Ismeretlen Tettes.

Ahogy a franküggyben lehet egy többségi vélemény — amely bizonyára kisebbségi — miért ne lehetne egy csöpp-ségi külföldi vélemény? Adottott fajvédő, a frankbizottság levelező-tagja, a következő teljesen külön véleményt terjeszti be:

ELŐZMÉNYEK

A törvény tiltja a fedezet nélküli bankjegy-gyártást. A hamisítók miatt e sorban fedezetről kellett gondoskodni. Először Orth Gyurtra gondoltak, mint a legjobb magyar fedezetre, de miután nevezett a liberális szűkeztől MTK csapatában feled, ezt a tervet elvetették és helyette Nádosy tervét meg fedezteték. Ez a jobb-fedezet kivédett minden balról jövő támadást. Hivatva volt arra is, hogy a külföldi jövő faulokat kivédje. Arról természetesen nem tudott, hogy a frankok hamisak, utolsó percig azt hitte, hogy a Retek-uccában igazi frankot gyártanak.

HAZAFIAS CÉLOK

Első pillanatban nyitvánvaló a bankjegy-készítés hazafias tendenciája.

1) Elsősorban ennek a révén sokat beszéltek Magyarországról.

2) Több francia detektív és Sauerwein hitközségi segédkantort emelték az idegenforgalmat.

3) A frankhamisítás előmozdította a többtermelés politikáját.

4) A magyar nyugodalpart világhírűvé tette.

5) Elterelte a figyelmet a rossz gazdasági helyzetéről.

6) Alkalmat nyújtott a kormányának két busásan dotált állás (országos főkapitány, postatakarékpenztár elnök-igazgatója) beszüntetésére.

7) Alkalmat nyújtott Vázsonyi inzultálására.

8) Alkalmat nyújtott arra, hogy Patacsi bizalmáról biztosította Bethlent.

A KORMÁNY FELELŐSÉGE

Hosszu idő óta hangoztatták a liberális körök, hogy az országban felelőtlen elemek kormányoznak. Ha ez igaz — és tegyük fel, hogy igaz — hogy lehet a felelőtlen elemek felelősségét hangoztatni?

A KORMÁNY FELMENTÉSE

Konkluzió: A kormánynak teljes felmentést adni. De ha már benne vagyunk a felmentésben, kapja meg a felmentést mindenki.

OLAJÁG

Közvetítő indítvány: Vázsonyiék mindenki távozását követelik. Fele-fele alapon meg lehetne oldani ezt a kérdést. Bethlenék ne menjenek el még pár évtizedig, ellenben Nádosy, Windischgraetz és társak sürgősen távozzanak a hívősről.

Stella

HIREK

Válás

A lakótársamtól már évek óta meg akartam kérdezni, hogy hová tette a fogasztámat és most elköltözött, anélkül, hogy szót válthattam volna vele. Elhurcolkodott. Elváltunk: ágytól és asztaltól. Pedig egészen szeretetreméltó fiú volt. Emlékszem, ez előtt három évvel, mindig kiitta az orvosságos üvegeimet. Valószínűleg úgy gondolta: ha nekem használ, akkor neki se árt. És hogy ne vegyem észre a hiányt, vizet öntött a helyébe. Az édes. Ah, ki fog ezentúl beleköpni a lavóromba? Ki pucolja ki cipőjét a fogképpel?

Hogy mi a lakótárs? Forgalmi ára ötszáz dinár, beleértve a reggelit is. A szobámban van két ágy. Egyik az északi, a másik a déli sarokban. Farkasszem néznek egymással. Az ilyen kétágyas lakás ezer dinárba kerül. Ha az ember jól akar lakni és olcsón, keres egy lakótársat. A lakótárs mindig életet és forgalmat varázsol a rideg hónaposszobába, akár a muskátli.

Saját külön lakótársammal tavaly karácsonykor beszéltem utoljára a kávéházban. És álmomban. Otthon még nem találkoztam vele. Ő este korán jött haza és korán reggel távozott. Én rendszerint délelőtt ebédek és hajnalban vetődöm az ágyba. Két idegen halygó vagyunk mi egy csónakban. Ideális hálótársak, négy esztendőn keresztül. Mikor a múlt év telén összetalálkoztunk, úgy örvendeztünk egymásnak, mint a messziről jött ismerősök. Elégedetten tapogatta meg a muszklijaimat:

— Hogy megnőt maga! Milyen férfias!

És aprólékosan kicseréltük élményeinket és gondolatainkat.

— Még mindig rádióban utazik? — kérdeztem.

— Igen — mondta — de most már neki lendült az üzlet. Önállósítottam magamat. Sőt — ezt a fülembe sugta — nősűök.

Miután legratuláltam a legszivelebb főhivatalosnak, ő hazament lefeküdni. Azóta csak eszméletlen állapotban láttam, éjjel, az ágyban, párnák között. Nekem sohase kellett lábujjhegyen besurranni a lakásomba. Hálótársam úgy aludt, mint az a bizonyos medvebunda, amelynek a bőrére előre ittak. Mélyen aludt. Saját zenekísérete mellett. Sokszor úgy elnéztem, éjjel, lámpafénynél, ahogy édesdeden horkolt. És pszichológiai tanulmányokat végeztem rajta. Az álm minden neszre reagál. Füléhez nyomtam a zschórámat és páni félelem üt ki az arcára, mint ahogy mennydörgés idején a gyerek retteg. Kinok és lidérek vonaglottak a szája körül. Borzasztó álma lehetett. Más alkalommal a kölnivizes üveget tartottam az orra alá. Sóbajtóznit kezdett és elpirult. A pikáns illat a női juttatta észébe, groteszk mozdulatokat végzett és kéjes ölelésre tárta ki karjait. Valami nagyszerű szerelmet bonyolított le ezen az éjjelen. A multkor hangosan sirt álmában. A circum dedorumot fujtam szájkarmonikámon az ágya előtt. Talán egy kedves balottját látta viszont? Diányi könnyek pergették végig az arcán. Mindenesetre: nemes lélekre vall. Ez az ember különben a legszürkébb, legjózanabb és legunalmasabb figurája a vidéki kisvárosnak. Minden emberfölötti indulatot én hoztam ki belőle és én neveltem fel a lelkét éjszánkánként. Néha a fényhatásokat próbáltam ki rajta. A szemébe világítottam a zseblámpámmal, majd eloltottam és hirtelen újra felgyújtottam. Lakótársam ordított, mint egy sakál és segítségért kiáltozott, meg a mentőkért, hogy leég a város. „Tüvész! Tüvész!” bömbölte és óriási utakat tett meg álmában, repült és gyalogolt és csuszott-mászott és átszenvedte a mozdulatlan-ság ezer kínját. Ilyen emóciókat — ezt büszkén állítom — egész életében soha

nem érzett. Mi a különbség álom és valóság között? Egyszer régen még az első kísérleti időben friss sonkát tartottam az orra alá. Akkoriban sokat éhezett. Lakótársam lázasan csámcsogni kezdett és falt, zabált ritka gyönyörűséggel. A legpazarabb lakomát csaptam számára. És mikor már tele szagolta magát, akár a dudu, kövér mosoly terpedt szét az ábrázatán, mint a nagy ebédek után.

Tamás István

— A külügyminiszter-helyettes a királynál. Beogradból jelentik: Nincsić külügyminiszter külföldi utjáról több jelentést küldött a külügyminisztériumnak. A jelentésről Markovics Jován külügyminiszter-helyettes hétfőn referált a királynak.

— A lengyel követ Markovics külügyminiszter-helyettesnél. Beogradból jelentik: Okenszki lengyel követ hétfőn délelőtt megjelent Markovics Jován külügyminiszter helyettesnél, akivel fél óráig tanácskozott.

— Új külügyminiszteri sajtófőnök. Beogradból jelentik: A király Ivkovic Milost, a külügyminisztérium eddigi sajtófőnökét Milanóba főkonzul névezte ki. Helyére Karovics jelenlegi newyorki főkonzul kerül.

— Tanítói áthelyezések. Becskerekéről jelentik: A közoktatásügyi miniszter Birsch József muzsiai tanítót Becskerekre, Pivjanin Nenád boboljái szállási tanítót Molra helyezte át, Bugarszki Izidor tanítót pedig Szerbkereszturra nevezte ki.

— Lemondtak a pancsevői radikálispartti városi tanács tagok. Pancsevőről jelentik: Pancsevő városi tanácsa hétfőn ülést tartott, amelyen dr. Margon Vladimir polgármester elnököl. Először a kölcsönügyről tárgyaltak. A kölcsönösszeget a hivatalnokházak építésére akarják fordítani. A közgyűlés a kölcsönfelvételt egyhangulag megszüntette. Ezután Perunicic Dusan belügyminiszteri vizsgálóbiztos utasítására került a közgyűlés elé. A radikálispartti tanács tagok nevében Velickovic Nikola nyilatkozatot olvasott fel, amelyben tiltakoznak a miniszteri biztos működése ellen és tiltakozásuk jelölül lemondanak állásukról. Ezzel nyomban el is hagyták az üléstermet.

— Trifkovic Markó beteg. Beogradból jelentik: Trifkovic Markó, a parlament elnöke, akit édesanyja halála nagyon lesújtott, könnyebben megbetegedett.

— A becskeréki köztisztviselők beszerzési szövetkezetének közgyűlése. A becskeréki köztisztviselők beszerzési szövetkezte március 7-ikén tartja a rendkívüli közgyűlését.

— Átadta hivatalát a becskeréki rendőrfőkapitány. Becskerekéről jelentik: Rajkovic Szilvó, Becskerek volt rendőrfőkapitánya, akit Mitrovicára fősolgabirónak neveztek ki, hétfőn elhagyta Becskereket. A rendőrfőkapitányi hivatalát ideiglenesen Stefanovic Milos tanácsnok, volt rendőrfőkapitány vette át.

— Öreg ember szerelme. Miskolcra jelentik: Schmidt Mihály özdi gyári munkás szerelmes volt egy fiatal lányba, akit feleségül akart venni. Hogy csapódjából megszabaduljon, éjjel szobájában megrakta a kályhát s kivette a oszlopokat. A szobában lakó felesége, édesanyja és 11 esztendőes fia menekülni próbáltak, Schmidt azonban veréssel visszakényszerítette őket a szobába. A család magyanehezen az ablakon keresztül kimenekült s feljelentette Schmidtet, akit letartóztattak.

— Gyilkol a csendőrfegyver. Pécsről jelentik: A Pécs melletti Kékény faluban tíz-tizenöt legényből álló csoport megtámadta a szolgálatot teljesítő csendőröket. A csendőrök fegyvert használtak s a csendőrszurogy Strandovár Jánost halálosan megsebesítette, Grizsek Alajos nevű legényre az egyik csendőr rálőtt, a golyó a legény hasába fúródott. Grizsek a pécsi kórházban, ahol megoperálták, operáció közben meghalt.

— Harmincegyezer dinárt talált két szubotica asszony. Lajkó Mihályné és Ráb Mártonné szubotica asszonyok vasárnap a Karagyorgyev-téren egy pénz tárcát találtak, amelyben 31.620 dinár volt. A pénz tárcát felvették a rendőrségre, ahol megállapították, hogy az Rómics János szubotica földirtokos tulajdona. Rómicsot nyomban felhívták a rendőrségre és átadták neki a pénzt. Rómics a becsületes megtalálókak ajándékképpen átadta a talált pénz tíz százalékát.

— Szubotica város közgyűlése. Szubotica városi tanácsa március 12-ikén, pénteken fogja megtartani a múlt hét csütörtökjéről elhalasztott közgyűlést.

— Beiratkozások a zagrebi egyetemen. Zagrebból jelentik: A zagrebi egyetem nyári szemeszterére március 1-én kezdődnek a beiratkozások.

— Házasság. Dr. Mogin Száva noviszadi ügyvéd hétfőn házasságot kötött Szentán Ludacs Verával, Ludacs Vito-mir dr. szental városi tiszt főügyész leányával.

— Melyik a kettő közül? Dulcs Lázár szubotica földirtokos közebe a Bácsmegeyi Napló szerkesztőségével, hogy nem azonos azzal a Dulcs Lázár, ugyanazok szubotica földirtokossal, aki itas állapotban rálőtt Wurtz Lőrinc sófőrré.

— Halálozás. Ötvenegy Heumann Lipót-né nyolcvankét éves korában Szubotica hétfőn hajnalban meghalt. Az elhunytat fia: Heumann Mór szubotica könyvkereskedő, Heumann Andor kereskedő, továbbá menyei, unokái, déd-unokái és nagyszámú rokonsága gyászolták. Kedden délután fél három órakor temették el a Műos Obiliceva-úccal gyászházban.

— Hangverseny a noviszadi ingyenes egyesület javára. Noviszadról jelentik: Goldsan Róbert világtalan zongoraművész-gyermek a noviszadi ingyenes egyesület javára március 4-ikén a Szoboda-szállóban hangversenyt tart. A hangversenyen a művész új programmal lép föl.

— Mussolini Tripoliszba utazik. Rómából jelentik: Mussolini miniszterelnök március 9-ikén Tripoliszba utazik, ahol az olasz kolóniákat fogja meglátogatni.

— Purimbál. A szuboticai Hakoab és Reusz zsidó ifjúsági egyesületek szombat este jelmezes Purimbálat rendeztek a Lloyd helyiségekben. A mulatság kitűnően sikerült. Fényes sikerű purimbál volt Topolán, ahol a zsidó hitközség rendezett táncmulatsággal egybekötött szinelőadást, azonkívül Szentán, Sztaribecsen és még jobb vajdasági városban és községben.

— Helyreigazítás. A Bácsmegeyi Napló vasárnapi számában a »Közép-Európa gazdasági alkonyas« című cikk szerzője, Szabó Tibor, mint okleveles gazda volt feltüntetve. Szabó Tibor nem okleveles gazda és ezt a nyomdai hibát a szerző saját kérésére igazítottuk helyre.

— Pribosevics Szvetozár Noviszadon. Noviszadról jelentik: A noviszadi független demokratapárt március 6-ikén a Kraljica Mária éttermi helyiségekben dr. Mics Sándorné Milica védnöksége alatt műsoros népművelési rendez, amelyen dr. Pribosevics Szvetozár pártvezér is résztvesz. Az ünnepély este 9-kor kezdődik.

— A Narodna Banka március 7-ikén tartja közgyűlését. Beogradból jelentik: A Narodna Banka március 7-ikén tartja rendes évi közgyűlését, amelyre a felügyelő bizottság részletes jelentést dolgozott ki. A felügyelő bizottság jelentése szerint a politikai helyzet megszilárdulása következtében a Narodna Banka a múlt évben egy félmilliárd külföldi devizát vásárolt, amelyel a bank külföldi deviza-készlete három és félmilliárdra emelkedett. A Narodna Banka százhusz millió dinár értékben örpénzt szerzett be, amelynek kibocsátása már megtörtént.

— A szentai Haggibor sportegylet árcos bálja. Szentáról jelentik: A szentai Haggibor sportegylet szombat este fényesen sikerült bált rendezett. A női szépségversenyen is, a jelmezes versenyen is szuboticaiak vitték el az első díjat: a jelmezes versenyen Ormai Klári és a szépségversenyen: Zentai Szonáné.

— Gyermeküdülőtelep a Venac-hegyen. Noviszadról jelentik: A Petrovaradin közelében levő Venac-hegyen március 20-ikán a modern higiénia minden eszközével felszerelt gyermeküdülőtelepet és iskolát állítanak föl. A telepen egy tanító, két tanítónő, egy orvos és egy ápoló lesz. Az üdülőtelepen 6—12 éves gyermekek nyernék elhelyezést.

— Március 18-ikán vonulnak be az 1905. évfolyambeli hadkötelesek. A honvédelmi miniszter rendeletében március tizenhétedikén katonai szolgálatra be kell vonulniuk az 1905. évben és előbb született, de még a katonai szolgáltatnak eleget nem tett, azoknak a katonaköteleseknek, akiket sorozásuk alkalmával a tüzéséghez, lovassághoz, trénnhez, pékekhez, léghajókhoz, vonatredékhez, vagy a királyi gárdához soroztak be. A bevonulónak a sztaribecsei katonai kerületi parancsnokságon kell jelentkezniük, onnan irányítják az ujoncokat ezredeikhez.

— Egészségügyi vándorkiállítás a Vajdaságban. Noviszadról jelentik: A Beogradban megtartott anya- és csecsemővédelmi kiállítást az egészségügyi felügyelőség kezdeményezésére legközelebb a vajdasági városokban mutatják be. A kiállítás anyagát autókön szállítják a Vajdaságba. A kiállítás első állomása Melence község lesz.

— A bácskai szociálisták közgyűlése. Noviszadról jelentik: A bácskai szociálisták vasárnap délelőtt tartotta meg évi rendes közgyűlését a kerületi törvényszék nagytermében. A közgyűlésen 50 delegátus vett részt. A gyűlésen, amelyen dr. Pavlasz Ignác szövetségi elnök elnököl, dr. Miroš Nikola főorvos indítványára egyhangú felkéréseddel kimondták, hogy a szövetséget Milelic Szvetozárról nevezik el. Erről értesíteni fogják Milelic Szilvó, egészségügyi minisztert és övezgy Tomics Jásóné Milicát. Ezután megválasztották a tisztikart. Elnök dr. Pavlasz Ignác, alelnökök Malnarics Jónó ezredes, a dunai flotta parancsnoka és dr. Ponovics titkár, dr. Belajdzics Vladimir törvényszéki elnök. A tornagyakorlatok vezetőjévé dr. Mrvos Nikola főorvost választották meg.

Amint a vékony kontúrja védi a kezét a nap, a levegő, a hideg vagy meleg behatásaitól, vagy amint az arckendő megőrzi az arc tisztségét, puhaságát, üdességét, érzékenységét, hogy a

SIMON PUDER

(Boudre Simon)

Összeadja arca az időjárásbehatásaitól és megőrzi annak fiatalosságát, szépségét és üdességét. A poudre de Ris Simon finom, tapadó, kellemes és határos illatú és nemcsak hogy nem roncsolja, de kellemesen hat a bőrre és szírija is azt. 9765/20.

Kapható mindenütt.

SIMON CRÉM, PUDER és SZAPPAN

Parfumerie Simon, 58. Fg. St. Martin Paris

— **Kilakoltattak egy becskerekeli házigazdát.** Becskerekéről jelentik: Tiriyanszki Gyóko gazdálkodó nemrég költözött át Romániából Becskerekre, ahol megvásárolta magának Ratkov Vukoszava becskerekeli lakos emeletes házáat. A házban egy üres lakás volt, amelyet a régi háztulajdonos nem jelentett be a lakáshivatalnál. Petrovics Szlavko magántisztviselőnek tudomására jutott, hogy a házban van egy üres lakás és annak kiutalását kérte a lakáshivaltól. A lakáshivatal kiutalta Petrovicsnak a lakást, de mielőtt Petrovics elfoglalhatta volna, az új háztulajdonos beköltözött. Petrovics erre táviratilag a másodfokú lakásbíróshoz felebbezett. A másodfokú lakásbíróshoz úgy döntött, hogy a lakás Petrovicsé, a házigazdát ki kell onnan lakoltatni.

— **E órádís a Francia Klubban.** A szuboticai Francia Klubban március 2-án, kedden este hat órai kezdettel Gyorgyevics Jován előadást tart a klub nagytermében „Szerelme” Rostand „Cyrano de Bergerac” művében címmel. A klub vezetősége ezúton értesíti a klub tagjait az előadásról.

— **Felmentettek egy kikindai vendéglőst a pénzhamisítás vádjától.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék hétfőn tárgyalta Vojnovics Vojislav kikindai vendéglős ügyét. Vojnovicsot pénzhamisítással vádolták, mert 1920-ban a panesevői hagyatéki hivatal bélyegzőjével lepecsételt hatszáz magyar koronát. A bíróság fölmentette Vojnovicsot, mert megállapították, hogy a hamisbélyegzős pénzt nem hozta forgalomba.

— **Halálos kártyacsata.** Szrbobránból jelentik: Vasárnap hajnalban Miloszavljevics Joca korcsmájában Szivacski Gyura és Novkovics Steván községi rendőrök kártyázás közben összevesztek. A veszekedésbe beavatkozott Szeffkics Joca kereskedő, a szrbobráni dobrovoijác-szervezet elnöke. Szivacski erre előrántotta szolgálati revolverét és rálőtt Szeffkicsre. A golyó a hasán találta a kereskedőt, akit életveszélyes sérülésével Vrbászra szállítottak dr. Herzel Frigyes szanatóriumába. A két rendőrt letartóztatták és bekliszték a noviszadi ügyészség fogházába. Az ügyészség felhívta a vrbászi vizsgálóbíró, hogy Szeffkicset eskü alatt hallgassa ki.

— **Szurkálás önvédelemből.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék hétfőn tárgyalta Sinagl György ügyét, aki 1924 szeptember hó 10-én összeszurkálta a vele vadházasságban élő Szikora Borbálát. A bíróság a vádlottat fölmentette, mert megállapította, hogy a verekedést az asszony kezdte és a férfi önvédelemből használta a kést.

— **Leszállították a polgári iskolák tandíját.** Becskerekéről jelentik: A közoktatásügyi minisztérium értesítette a becskerekeli tanfelügyelőt, hogy a polgári iskolák tandíját ötven százalékkal leszállította.

— **Lovat sikkasztott.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék hétfőn ezer dinár pénzbüntetésre ítélte Csursics Milos sztarapalánkai lakost. Csursics 1921-ben egy rábizott lovat, amely az államkincstár tulajdona volt, eladott és a pénzt megtartotta.

— **Halálos repülőszerecséltenség.** Rómából jelentik: Ferrarában egy katonai repülőgép a hangárba ütközött. Mind a két pilóta nyomban meghalt.

— **A görög külügyminiszter Rómában.** Athénből jelentik: Rufó külügyminiszter Rómán át Genfben utazott. A görög külügyminiszter Mussolinival tárgyalt s az olasz király is fogadta.

— **A becskerekeli hadkötelesek bevonulása.** Becskerekéről jelentik: Az 1905. évi becskerekeli hadkötelesek, azokat kivéve, akiket a gyalogsághoz osztottak be, március 16-ikán tartoznak bevonulni ezredükhöz.

— **Szurkáló rendőr.** Noviszadról jelentik: Valter Vendel bukini községi rendőr vasárnap este a nagyvendéglőben háromszor megszurta Szunbula József napszámost. Szunbula életveszélyes sérüléseket szenvedett, a surkáló rendőrt pedig beszállították a noviszadi ügyészség fogházába.

— **A becskerekeli kereskedők és gyáriparosok egyesületének igazgatósági ülése.** Becskerekéről jelentik: A becskerekeli kereskedők és gyáriparosok egyesülete igazgatósági ülést tartott, amelyen azzal a kérdéssel foglalkoztak, hogy csatlakozzanak-e az országos gazdasági szövetséghez, határozatot azonban nem hoztak. Az ülésen foglalkoztak még az ecetsav árusításának kérdésével is és elhatározták, kérték a kormánytól, hogy az ecetsav árusítását szabályozó rendelkezést, amely a kereskedőkre nézve sérelmes, vonják vissza.

Dr. Dettre Iános ügyvédi irodáját Szekeden Valéria t. 10. szám alatt újra megnyitotta. Telefon 10-20. 1538

— **Öngyilkos földmives.** Pancsevőről jelentik: Maliruk Miju huszonegy éves pancsevői földmives hétfőn reggel felakasztotta magát és meghalt. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

— **Lendvai-Lehner István frankafférje.** Budapestről jelentik: Lendvai-Lehner István fajvédő képviselő a parlament egyik ülésén sértő hangú közbeszólásban aposztrofálta a frankügyben szereplő titokzatos U. asszonyt Ernő Grünwald Emil, U. asszony testvére segédek útján provokálta Lendvai-Lehner Istvánt. A fajvédő képviselő közölte a segédekkel, hogy közbeszólását ki fogja magyarázni.

— **Nem kaptak fizetést a becskerekeli állami tisztviselők.** Becskerekéről jelentik: A becskerekeli állami tisztviselők március elsején nem kapták meg a fizetésüket, mert — mint kiderült — a költségvetésben előirányzott fedezet kimerült. Eremin Avraon pénzügyigazgató a pénzügyminisztériumtól póthitelet kért, hogy a tisztviselők fizetését kiutalhassák.

— **A zagrebi radikális-párt válsága.** Zagrebből jelentik: Milotic Kriszta és Srskics Milán miniszterek vasárnap Zagrebben tanácskozást folytattak a zagrebi radikális-párt két frakciójának vezetőivel Mihalovics Antun volt horvát bánnal és dr. Trboljevics Urossal. A tanácskozás eredményéről semmi sem szivárgott ki. Valószínű, hogy Pasics miniszterelnök személyesen megjelenik a zagrebi radikális-párt április elejére összehívott közgyűlésén és maga veszi kezébe a béketárgyalások vezetését.

Kraljevbrégi pezsgő a vezető márká

Dr. Révly J. Lajos orvos, operateur március 1-től lakásán (Tre Sv. Cirilja i Metoda br. 10) rendel naponta délut. 8-10 és d. u. 2-3-ig. 1837

Rézesapok, sör-, bor-, víz és gőz, mindenfajta rézöntvények modellel után, csapágyak, stb. legolcsóbban Braća Goldner légszekrény, fűtő és rezárgyárában szerezhető be. Subotica, Jugoszlávia ul. 20.

Étvágytalanság, rossz gyomorműködés, bélrekedésnél, renyhe emésztésnél és csalánkiütésnél a természetes **Ferenc József** keserűvíz rendbehozza a gyomrot és a belek működését, és megszünteti a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvosok és orvosok több uttoróit megállapították, hogy a **»Ferenc József«** víz abszolút megbízható hashajtó. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és tisztviselőletekben.

KÖZGAZDASÁG

Ankét

a tőzsdetörvény reformja ügyében

Megírtuk, hogy február 16-án a kereskedelmi minisztériumban ankét volt a tőzsdetörvény reformja ügyében. Az ankét határozatának értelmében vasárnap Zagrebban szaktanácskozás kezdődött, amelyen valamennyi jugoszláv tőzsde képviselői résztvesznek. A február 16-iki beogradí ankét magáévá tette a tőzsdebíróshatáskörének szabályozására vonatkozólag azokat a javaslatokat, amelyeket dr. Tabakovics Alekszander noviszadi jogügyi titkár által terjesztett elő.

Ez a tervezet teljesen egyező az 1881. évi 59. törvény 94. §-ával, amely általában a tőzsdebíróshatáskörébe utalja az összes tőzsdeügyletekből és mindazokból, a kereskedők és nem kereskedők közt kötött kereskedelmi ügyletekből eredő pereket, amelyekben a peres felek írásbelileg alávetették magukat a tőzsdebíróshatáskörének. Ez az intézkedés megfelel a kereskedők érdekeinek is, azonban nem teszi a minisztérium álláspontját, amely a tőzsdebíróshatáskörét kizárólag a tőzsde létezésére akarja korlátozni.

Az ankét ezenkívül az új tőzsdei szabályokkal foglalkozik és az új szokványok alapelveit állapítja meg. A tőzsdebíráskodás szabályait minden tőzsde saját viszonyainak megfelelően állapítja meg és a feleknek jogában lesz a tőzsdebíróshatáskörét szabadon választani, vagy pedig azokat az előre megállapított szektorokból sorsolják ki. Az utóbbi rendszer mellett a beogradí és a noviszadi tőzsdék szállnak sikra. A jugoszláv tőzsdék rég hangoztatják annak a szükségességét, hogy a tőzsdei szokványokat a szomszédos országok tőzsdéivel összhangban állapítsák meg. Ennek a megvalósítására a jugoszláv, cseh és osztrák tőzsdék kiküldöttjei legközelebb tanácskozásra jönnek össze.

— **Összeült a közlekedésügyi minisztérium tarifabizottsága.** Beogradból jelentik: A közlekedésügyi minisztérium tarifabizottsága három évi szünetelés után újból összeült. A tarifabizottság munkájában résztvesznek a kereskedelmi- és iparkamarák delegátusai is. A bizottsági ülésen négy albizottságot választottak. A bizottságok az első ülésen a vasuti személyviteldij leszállításáról fognak tárgyalni.

— **A Szaloniki-i mintavásár.** Beogradból jelentik: A külügyminisztérium felhívást intézett valamennyi kereskedelmi- és iparkamarához, hogy fejtsenek ki propagandát az iránt, hogy a jugoszláviai kereskedők és vállalatok minél nagyobb számban vegyenek részt a Szaloniki-i mintavásáron. Eddig még egy jugoszláviai cég sem jelentette be részvételét.

— **Csak hat percig lehet használni az interurbán telefont.** Beogradból jelentik: A postaügyi minisztérium rendeletet adott ki, amely szerint magánosok és állami hivatalok legfeljebb hat percig vehetik igénybe az interurbán telefont. Csak rendkívüli esetekben lehet még egy beszélgetési egységet engedélyezni, ha szabad a vonal. A rendelet nem vonatkozik az újságokra.

— **Hamisítják a horgosi paprikát.** A „szegedi paprika” elnevezés gazdasági értéket jelent, mert a fogyasztó tudja, hogy a szegedi paprika hamisítatlan áru s Szegeden minden forgalomba hozott paprikaszakot az állami vegyvizsgáló állomás lepecsételi. A horgosi paprika minőségileg semmivel sem rosszabb a szegedinél. A horgosi paprikának azonban nincs meg a becsülete s az a horgosi háztartás, amely biztos akar lenni abban, hogy jó paprikát kap, szegedi paprikát hozat. Az oka ennek az, hogy nincs állami ellenőrzés, nincs hatósági vegyvizsgáló, amely megakadályozná,

hogy hamisított paprikát hozzanak forgalomba. Pedig nemcsak a horgosi paprika hírneve érdekében kellene elrendelni a paprika hivatalos megvizsgálását, hanem a fogyasztó egészsége érdekében is, mert egyesek attól sem riadnak vissza, hogy az egészségre káros anyagokat keverjenek a paprikába. A paprikahamisítást jobbra a termelők üzik, de nem riad vissza ettől egyik-másik paprika malom sem. Finomra őrölt tengeri darát kevernek össze rossz paprikával s ezt a keveréket, amelynek gyönyörű piros színe van, mint édes-nemes paprikát hozzák forgalomba. Ennek a keveréknek gyönyörű színe van s sokkal kelendőbb, mint a hamisítatlan paprika, amelynek színe nem olyan tetszetős. Az államnak valótáris, közgazdasági és közegészségügyi érdekből el kellene rendelni, hogy a paprikát forgalombahozatala előtt minden esetben hatósági vegyész vizsgálja meg.

— **A hitelezői védegyelet közgyűlése.** Noviszadról jelentik: A noviszadi hitelezői védegyelete április 11-én évi rendes közgyűlést tart.

— **A Vajdaság telefonösszeköttetése Boszniával és Dalmáciával.** Noviszadról jelentik: A vajdasági közgazdasági körök kívánságára a postaminisztérium elrendelte, hogy a boszniai és dalmáciai telefonrelációkban reggel fél 9-től 9-ig és este fél 7-től 7-ig elsősorban a vajdasági hívásokat kapcsolják. A rendelet nem jelenti azt, hogy más időben nem beszélhet a Vajdaság Boszniával és Dalmáciával.

FELLENDÜL AZ ÜZLETE

ha csinos és izlése levélpapíron levelezi

Hogy a kisiparosok és kiskereskedők számára is megkönnyítsük, hogy olcsón szép és tetszetős nyomtatványokhoz jussanak, előnyarákat szabtuk meg kisiparosok és kiskereskedők számára

Szállítunk

500 drb nagy levélpapírt

500 drb finom borítékot

Összesen 180 dinárért

és 1000 számlát 100 dinárért

Összesen 280 dinárért

Olcsóbb mint ha cégjelzés nélkül papíron levelez.

Olcsóbb mint ha papírrelételekre írja a számláit.

Minden nyomtatványt két vagy kívánatra három nyelven készítünk. A szöveget mi fordítjuk.

JÓ PAPIR — IZLÉSE KIVITEL

Vidékre a megrendelés napján elküldjük a nyomtatványt

SZÁLLÍTÁS UTÁNVÉTEL MELLETT

MINERVA NYOMDA

SUBOTICA

Orvosi tekintélyek ajánlják a párisi Patti emulsiót, mint az egyetlen »Visagina Adalina«

Uvegje 30 dinár. Kapható gyógyszerárakban, dro. és látkban és illatszertárakban. Jugoszláviai főraktár: Zagreb, Gajeva ul. 8. szám.

BUTOR RÉSZLETTIZETÉSRE

ATLAS D. D. BUTORGYRNAL

Novisad, Sumadjska 10. (A haltórentul)

SPORT

Meggzúntették a bíróttestületek autonómiáját

A futballszövetség rendkívüli közgyűlése

Zagrebból jelentik: A futballszövetség késő éjszakai ülésén nagy szótöbbséggel elfogadták azt az indítványt, hogy

a bíróttestületek autonómiáját meg kell szüntetni és alá kell rendelni az alszövetségeknek.

A bírák fegyelmi ügyében az elfogadott új alapszabály szerint elsőfokon a bírák fegyelmi választmányai illetékesek,

másodfokon az alszövetség kebelében alakított döntőbíróóság, melynek tagjai az alszövetség első alelnöke, két választmányi tagja és a bíróttestület két tagja.

A temesvári Unirea-Spárta vasárnap Suboticán játszik

A Sand vasárnapra lekötötte Temesvár kitűnő csapatát, az Unirea-Spártát, mely klasszis dolgában alig marad a romániai bajnok, a Kinizsi mögött. A temesvári csapat különösen azóta képvisel nagy játékerőt, amióta az Unirea és Spárta fuziója megtörtént és a két egyesület játékosaiból megalakították a fuziót együttest.

A csapatban négy olyan játékos szerepel, akik már tagjai voltak a román válogatottnak.

Az Unirea-Spártában a csatársor a legkitűnőbb, amelyet a Kinizsitol átlépett Frech irányít. A csatársorban szerepel az Unirea kisterméti, Suboticán is jól ismert centerhalflja: Halmos, aki kiváló technikájával a támadásban is nagy-szerűen megállja a helyét. A csapat halvesora sem marad a csatársor mögött: egytől-egyig rutinizott, jó minőségű játékosokból áll, akik közül egyénileg Westler a legkiválóbb.

A temesváriak szombaton este érkeznek meg Suboticára

és vasárnap délután három órakor a Sand pályáján a következő csapattal veszik fel a küzdelmet: Zombori—Kondor, Kovács—Westler, Bundi, Hütter—Herb, Beres, Frech, Halmos, Csányi.

Birkózóverseny Kikindán. A kikindai Koszovó vasárnap birkózóversenyt rendezett, amelyen a rendező egyesület birkózói kívül a szubotici Ferrum birkózógárdája és a Sand két birkózója vettek részt. A mérkőzés eredménye a következő: 1. Légsúly Olicskov (Koszovó), 2. Bón (Ferrum), 3. H. ger (Ferrum), 4. Szakáll (Koszovó). Pehelysúly. 1. Szilágyi (Ferrum), 2. Deák (Ferrum), 3. Nagy (Koszovó). Könnyűsúly. 1. Goldstein (Sand), 2. Bognár (Koszovó), 3. Szabó (Sand), 4. Barna (Ferrum). Középsúly. Palkovics (Ferrum), 2. Ürmös (Ferrum), 3. Jenei (Ferrum), 4. Kirics (Koszovó). Nagyközépsúly. Kiss (Ferrum), 2. Varadzsánin (Koszovó), 3. Sinkó (Ferrum).

A budapesti elsőosztályú bajnokság. A vasárnapi forduló, mint Budapestről jelentik, nem változtatott sokat a sorrendben. Az MTK, bár mindvégig technikai és taktikai fölényben volt, nem tudott győzni a Vasas ellen, mely a játék nagy részében a megsérült Takács nélkül, tíz emberrel játszott. A bajnokcsapat sokkal egységesebb és frissebb, mint az ősszel, de még mindig nem a régi. A csatársorban Molnár van nagy formában és Demkó, aki kezdéskor beváltani a hozzá fűzött reményeket. Opató formája javul, míg Jany messzi van régi nagy formájától. A halvesorban Nadler és Kleber képviselik a futballintelligenciát. Rebró pedig a fáradhatatlanságot. A Kocsis—Lenkey-pár abszolút biztos volt. A Vasasokra nézve nagy hendikepet jelentett Takács sérülése. A csapat legjobb embere Király volt, aki sokszor teljesen egyedül verte vissza az MTK

A legfelsőbb fórum a szövetség ugyanilyen alapon választott bírósága.

A közgyűlésen nagyobb vita folyt a katonai- és diákjátékosok játékkengélyéről illetőleg, hogy a katonák és diákok anyaezresületükön kívül játszhatnak-e más csapatokban is. A közgyűlés kimondta, hogy ezek a játékosok tanulmányi vagy szolgálati hegyükön szerepelhetnek anyaezresületükön kívül más klubokban is.

bajnoki mérkőzést azonban csak egy egyesületben játszhatnak.

A közgyűlés hétfőn a hajnali órákban ért véget.

megújuló támadását. A Klein—Sipos—Reiner-halflsor végig agilisán és meglepő jól dolgozott. Az UTE a Foglok nélkül is biztosan győzte le a 33-asokat. A mérkőzés pedig változatos, élénk és izgalmas volt; az újpestiek többet támadtak, a 33-asok veszélyesebben. Az UTE-ben Buza végzett óriási munkát. A tartalék hátvédek nem felelték meg. A csatársorban Groszmann játszott legjobban, de hasznos volt Schaller is. A 33-asok nagyon megéreztek Zloch centerfedezet hiányát. Zsák néhány klasszikus védést produkált. Pipa nagy vehemenciával küzdött, de a gólvéshez nem volt szerencséje. Kramer pompás technikával készségével a 33-as támadásokat irányította. Az FTC majdnem kudarcot könyvelt el. Az ETC, mely már az elején vezetéshez jutott, csak védelmi hibák miatt vesztette el a mérkőzést. Az NSC a KAC ellen jóval rendezetlenebbül játszott, különösen a csatársor, melytől hiába várták a szokott stílus és lendületes akciókat. A csapat halvesorából a veterán Kertész II magasztos ki felelő tudásával. A csatársorban csak Spitz és Rémay III játszottak jól, különösen Spitz brübbrozott ravasz trükkökkel és cselezésekkel. A budapestiek a közvetlen védelem: Dudás és Saguly egymást mutták felül önfeláldozó játékkal. A csatársor darabosan játszott és ezért nem is volt eredményes.

Beogradi lapvélemények a Sand játékról. A beogradi lapok a nagy góldifferenciájú vereség ellenére is megállapítják, hogy a Sand nagyjából kielégítette a kényes beogradi közönséget. A Politika azt írja, hogy a szubotici csapat számára igen súlyos handikap volt a rossz, kökeményre fagyott talaj. A súlyos vereségért elsősorban Siflist állítja oda bünbakul, aki a lap szerint abszolút bizonytalanul védett. A Vreme szintén kiemeli, hogy a pálya rossz, csuszós talaja nem kedvezett a Sandnak és megállapítja, hogy a jöhrű Siflis ugy védett, mint egy kezdő. A beogradiaknak a szubotici csapatban a Horvát—Haraszi baloldal tetszett a legjobban és kielégítette őket Kovács játéka is. A halvesor, a Vreme szerint, szürkén, de hasznosan játszott.

PRÁGA:

Slavia—Kladno 3:1 (0:0).
Sparta—CAFC 6:1 (1:1).

Keltring Nizzában legyőzte Kingsleyt. Nizzából jelentik: Keltring, a magyar tenniszbajnok 6:4, 6:2, 6:3 arányban könnyen legyőzte legveszélyesebb ellenfelét, Kingsleyt.

Az ESC mezői futóversenye. Budapestről jelentik: Az ESC mezői futóversenyét az MTK nyerte. A senior tizes csapatversenyben a befutás sorrendje ez volt: 1. Veller (MTK) 30 p. 45 mp. 2. Steiner Pál (MTE). 3. Bokor (MTK). Király hetedik lett. Az ifjúsági verseny eredménye: 1. Marton (MTK). 2. Huszár (MTE). 3. Sugár (MTK). Mindkét csapatversenyben az MTK győzött, a másodikként az MTE lett.

KINTORNA

Az Alexandrova utcán találkozik két férfi. Az egyik ledten szólítja meg a másikat:

— Mitől van úgy feldagadva az arcod?

— Tudod — feleli a másik — a Péter tegnap érkezett haza a mászútjáról és én voltam az, aki annakidején bemutat-tam a feleségének...

— Vigyázzon, Fekete ur, ha megcsókol, kiáltok

— De hiszen egyedül vagyunk itt.

— Az mind egy! Én mégis kiáltok, mert ez elv!

— Furcsa, a természetnek évezredek kellettnek hozzá, hogy a majomból embert faragjon. Egy nő pedig majmot csinál akármelyik férfiből egy óra alatt.

— Igen, de mennyivel kellemesebb az az óra, mint az a sok ezer év...

Az apa szigorúan összeszedte a kisfiát: — Jegyezd meg magadnak, te rossz kölyök, hogy ha egy gyerek a szülei iránt tiszteletlenül viselkedik, majd az ő gyermekei sem fogják tisztelni.

A kis fiú komolyan feleli:

— No papa, akkor te nagyon rossz gyerek lehettél.

— Barátom, tudod, hogy szenzációs emlékezőtehetségem van. Fogadjunk ezer dinárba, hogy hiba nélkül elmondom kívülről a telefonkönyv két teljes oldalát. Nem a számokat, csak a vezetékneveket.

— Elveszted a fogadást! De hát rajta!

— Nahát kezdjük ezen az oldalon. Kovács, Kovács, Kovács, Kovács, Kovács és így tovább két oldalon keresztül...

Két férj beszélget.

— Az én feleségem egy angyal.

— Az enyém még él.

TÖZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1926. március 1.

Zürich deviza 9.15.
Budapest deviza 1252—1259.5, valuta 1254—1259.5.

Prága deviza 59.675—60.175, valuta 59.375—59.875.

Berlin deviza 738.70—740.70 milliárd márka, valuta 734.50—738.50 milliárd márka.

Bécs deviza 1247.75—1251.75, valuta 1243.75—1249.75.

Trieszt deviza 43.90—44.50.

London deviza 376.

Zürich, márc. 1. Zárlat: Beograd 9.15, Páris 19.25, London 2526, Newyork 519 ötnyolcad, Brüsszel 23 ötnyolcad, Milánó 20 hétnyolcad, Amszterdam 208.10, Berlin 123.70, Bécs 73.35, Szófia 3.70, Prága 15.375, Varsó 64.56, Budapest 72.80, Bukarest 2.20

Beograd, márc. 1. Zárlat: Páris 20950, London 276, Newyork 5870, Brüsszel 258, Milánó 22820, Amszterdam 2280, Berlin 1352, Bécs 7995, Prága 16880, Budapest 799, Bukarest 24.

Zagreb, márc. 1. Zárlat: Páris 20830—21030, London 27575—27695, Newyork 5657—5687, Milánó 22716—22836, Amszterdam 2270—2280, Berlin 135180—135580, Bécs 79850—80250, Prága 16805—16905, Zürich 1091913—1095913.

Noviszadi terménytőzsde, márc. 1. Buza: 5 vagon bácskai 285 dinár. Tengeri: 3 vagon bácskai március—április 15-ig. Kelebia paritás 125 dinár, 3 vagon bácskai, május, fővonal 130 dinár. Irányzat: lanyha.

Szentai gabonaárak, márc. 1. A hétfői hetipiacon a következő árak szerepel-

tek: Buza: 270—275 dinár. Áppa: 120 dinár. Zab: 140 dinár. Söröpar: 120 dinár. Tengeri morzsolt prompt: 160 dinár. Tengeri áprítási szállításra: 110 dinár. Tengeri duplikát kassza: 117.50 dinár. Rozs: 180 dinár. Köles: 100 dinár. Bab: 110 dinár. 0-ás liszt GG. 400 dinár. 0-ás G: 485 dinár. Kettes főzölés: 420 dinár. Ötös kenyérliszt: 360 dinár. Hetes: 210 dinár. Nyofkas: 130 dinár. Korpa: 120 dinár. Irányzat: lanyha.

Budapesti terménytőzsde, márc. 1. A budapesti tőzsdén a kínálat gyöngye, főként tisztavideki búzában, holdt a málnok éppen ezeket keresték. Az export-érdeklődés ugyan hiányzik, nyitáskor 2500—3000 koronával magasabb árat ajánlanak a búzáért, nevezetesen 77-es típusú búzáért 395.000, fővármegyeiért 387.500, pestvidékiért 390.000 koronát, budapesti paritásban. A rozs irányzata tartó. E cikkben a forgalom jelentéktelen, miután csupán osztrák számlára vásárolják kis tételekben, a beföldi kereslet teljesen hiányzik. Az ára ma budapesti paritásban 227—230.000 korona. A kalkarmánycikkek piaca általában vonható. A tengeri-liszt is csönde: 180—182.500 korona a prompt tengeri ára. Jömmőségű árpát 345.000 koronával kötöttek. Budapesti fekvő zab 250.000 korona, vidéki prima zab budapesti paritásban 260.000 korona. A korpa és köles árfolyama ma is névleges.

Csikágói gabonátőzsde, febr. 28. Buza májusra 165.5, júliusra 144.375, szeptemberre 138. Tengeri májusra 80.375, júliusra 83.25, szeptemberre 85. Zab májusra 41.875, júliusra 42.625, szeptemberre 42.875. Rozs májusra 91.625, júliusra 92.275, szeptemberre 92.875.

Newyorki gabonátőzsde, febr. 1. Buza őszi vörös 193.5, őszi kemény 158.5, Tengeri 94, Liszt 750—800. Az irányzat szilárd.

Rádió-műsor

Szerdán, március 3-án

(A városok mellett a szám a halláshosszát jelenti)

Bécs (590—530): D. u. 4.15: »Bécsi éjszaka«. 5.50: Előadás. 7.30: Szimfonikus hangverseny. 9.15: Esti hangverseny.

Milánó (320): D. u. 4.30: Jazz-band. 9: Quintett.

London (365): Este 9: Zenésdaráb. 10.15: Variété.

Prága (368): D. u. 5: Hangverseny. 8.02: Vidám-est.

Osló (382): Este 8: Rádió-hangverseny.

Hamburg (392.5): Este 8: »Tiefland« (operaelőadás).

Münster (410): D. u. 5.30: Német zene. 10: Rádió-hangverseny.

Budapest (546): D. e. 9.30, d. u. 12.30 és 3: Hírek, közgazdaság. 4: Mesék. 5.30: Cigányzene. 7: Előadás. 8.30: Zongora-hangverseny. 10: Tánc-zene.

Breslau (418): D. u. 5: Strausz-nyitányok. 8: »Tosca« előadása.

Róma (425): D. u. 2: Zenekari hangverseny. 3: Jazz-band. 8.40: Hangverseny.

Bern (435): D. u. 4: Zene. 10.05: Zenekari hangverseny.

Lipscé (452): D. u. 4: Hangverseny. 8: »Tosca« előadása.

Königsberg (463): D. u. 4.15: Hangverseny. 8.10: Színházi előadás (Die Abreise).

Zürich (515): D. u. 3: Hangverseny. 4: Tánc-zene. 8.30: Hangverseny.

Genf (760): Este 8.17: Hangverseny. 9.15: Hangverseny.

Ryvang (1160): Este 8.35 és 9.30: Hangverseny.

Páris (1750): D. u. 5.45 és 9.30: Rádió-hangverseny.

Daventry (1600): D. u. 5: Tánc-zene. 7: Jazz-band. 9: Zenekari hangverseny. 12: Tánc-zene.

Berlin (505): D. u. 4.30: Hangverseny. 8.30: Zene. 10.30: Tánc-zene.

Foltok a szivárványon

— Regény —

Irta: Sz. Szigelhy Vilmos

— Szücszta tőle a levegő.
 — És sosem válik olyan melege, hogy kellemetlen legyen.
 Margit elkondolkozott.
 — Azért nem bírnám ki sokáig. En a forróságot szeretem.
 — Napkurát gondolt!
 A lány ránézett, hogy kuncyolódik-e?
 — A napot inádom, mert forró és egyformán ragyog mindenkire. Csak nyáron rajongtak érte, télen hideg. Hiszen az az egyetlen földi boldogság, hogy a fényt kutatjuk és vágyódunk gondolatban, érzésben a szenvedélyt szító forróság után.
 — Tudja az Isten, mondotta Klenóczy — néha olyan kellemes október is!
 — Julius, Julius! — lelkesedett Margit.
 A Löffler fiának ismét volt megjegyzése:
 — Ugy izzad akkor az ember!
 De most már végérvényesen elajándította magát Klenóczy, kissé kezdte unni a hőmérsékleti szórakozást.
 — Estére! — kiáltotta utána Margit.
 — Ott leszek! — harsogta Klenóczy s leszakítva néhány falevelet, szétmorzsolta a tenyerében. Erősen morzsolta, hogy zöld lett tőle a keze.
 — Alaposan izléstelemedik, gondolta, kellemetlen illatszere van.
 — Csak hogy megszabaduljunk ettől az alaktól! — mondotta a lány, mikor egyedül maradtak. Képzeli, a félboldondja majd egész boldond lett, ugy veszködött utána.
 — Klenóczy? — csodálkozott Löffler.
 — Ez a paraszt.
 — Kellemetlen firma volt mindig, mondta a feles sportiféru s hozzá milyen buta! Ervenesen szédítő.
 A primadonna megveregette a fü arcát, kissé anyáskodva, jelentőségteljesen hunyorítva. Épp olyanformán, mint a fenevad, mikor összehuzza pupilláit, hogy kiszámítva a távolságot, biztosabban tudjon ugrani.
 — En Csengeley Margit vagyok, a magam nevével szolgáltam mindig a kulturát s azé leszek, akihez a szivem vonz.
 Féldoldalt fordítva a fejét igyekezett elvinni a zöld gyerek utolsó csöppnyi főzanságát is.
 A gyámoltalan ifju kezét csókolta s valósággal extázisban kiáltott föl.
 — Maga egy szent!
 Ezáltal tovább haladva utján, Klenóczy arra a másik lányra gondolt, annak a szelíd arca jelent meg előtte.
 — Évikém, drága kis galambom, hová ér madaram — suttogta diákosan hevülve. Te máusi orgonavirágom...
 Az édes kis orgonavirág ott várta már a lugasban. Eléz volt ránéznie.
 — Találkozottatok? — kérdezte inkább a szeme, mint az ajka.
 — Tul vagyok rajta, mondta Klenóczy.
 A Löffler-gyerek történetét már végighallgatta az öreg Holec is, igen derült hangulatban voltak. Éva szeme ragyogott a boldogságtól s hangosakat kacagott az öreg megjegyzésein.
 — Örülök rajta, — mondta — hogy nincs fiam, mert ebül uszna el a pénzem. A Löfflernek föltétlenül igazolni akarják a régi tételemet, amely sok évi tapasztalat nyomán szűrődött le bennem.
 Ismerték már, hanem azért hagyták, hogy mondja el most is.
 — Minden polgári vagyon eluszik a harmadik generáció kezén.
 — Hóhó, apa, lezvegte meg Klenóczy, néha elég a második is!
 — Löfflerkénel nem. Az öreg talált gyerek, ugy akadnak rá egy Szilveszter napján a lebeszélésben. Folszedték, fölnevelték, adonálták, mert gyermekeiken házások voltak a nevelő szülei, — ő pedig csupa halából ragaszkodott hozzájuk, sőt még az apja arcvonásait is elörökölte.
 — Erdéhes! — mondta nagy hangon Éva.
 — Igen, a tudósok beszélnek ilyenféle

csodákról. Ugy tetszett mindig, mintha a vén Löffler tulajdon édesapja lenne az innár öreg Löfflernek. Természetben, szokásban, vágyongvításban, fíradhatatlan a munkában, azonos hőmérsékletben, mindenben. Talán volt is benne valami, legalább így beszéltek.
 — Mindegy, ha egyszer az apja volt, de legalább szerette a vért, lezvegte meg Klenóczy.
 — Bizony, szerette, mert szereti kölykét az állat is. Aztán itt a harmadik generáció, ez elver mindent.
 Később hozzátette:
 Lőfuttatás kell a szerencsétleneknek! Inkább tutaiokkal versenyezne a Tiszán, az hasznosabb sport s fobbán is iövedelmez. No, majd usztat egyet-mást a kisasszony is.
 Klenóczy még aznap este levelet kapott, megismerte rajta Margit írását.
 — Bontsa föl max, kis szivem, nyitotta Évának.
 A lány vonakodott.
 — Nem, Zoltán, tedd meg csak te, én nem merem.
 Klenóczy átadta az írást a leánynak.
 — Tedd csak el, rád bízom. Én rögtön válaszolok rá.
 Éva tágrameredt szemmel nézte a férfit.
 Az pedig előszedett néhány papírdézt és minden írás nélkül borítékba rakta.
 — Adja oda önagságának, nyitotta a hotel-szolga felé.
 Éva még mindig bántott, annyira értelmetlen volt mindez neki.
 — Mit csinálsz?
 Klenóczy ekkor azt mondta:
 — Most pedig én kérlek, légy szíves és bonts föl a levelet.
 Éva gépiesen engedelmeskedett.
 »Kedves barátom, mondta a hosszú, szálkás, nagy keservesen betanult betűformájú írás, — végtelen nagy szíveségre kérném. Az igazgatóm napok óta hiteget a gázszimmal, de még mindig nincs abban a helyzetben, hogy eleget tehessen becsületbeli kötelezettségének. Arra kérném, hogy előlegre ezt a csekkévséget — önre bízom az összeget, mert jól jön, akármennyi. Roppant sürgős fizetnivalóim vannak s nincs más, akire ebben a kényes ügyben támaszkodhatnék. Margit».
 Éva arca fokozatosan derült ki.
 — Boszorkány vagy, bizony Isten boszorkány. Ezzel aztán az utolsó kö is leesett a szivemről.
 — Elmenjünk estére a színházba?
 — Én nem vágyakozom, mondta Klenóczy, olyan gyönyörű az este, künn vacsorázhatunk a szabadban.
 A lány boldogan kapott az ötleten.
 — A hely lábánál, abban a kis kocsinában.
 — Ott.
 — Messze mindentől.
 — A legbiztosabb távolságban.
 Hálas csók volt érte a jutalom.
 —
 A fürdővendégek másnap nem győzték emlegetni, hogy olyan félboldond Szép Helénát, mint Csengeley Margit volt, még soha nem láttak. Ugy mókázott a közönséggel, mintha ő fizetett volna mindegyiknek, gyöngye hangja javát is visszatartotta, szeszélyeskedett, hangosan rákiabált a partnereire, az utolsó felvonásban meg sem jelent a színen. A szereplők leültek körbe és elmesélték azt, amit Helénának kellett volna énekelnie. Szóval botrány volt.
 Az igazgató a hejót tépte s nyomban felbontotta a szerződését. Litográfiai plakátokon kért a közönségtől bocsánatot, kijelentve megnyugtatólag azt is, hogy »szintársulatunk eme renitens tagja máris elhagyta a kies földhelyet, az ni énekesnő megérkezéig egyébként egy helyi szerző — neve egyelőre titok — szenzációs drámája kerül színezre.
 — Hóhó, máris elröpült a madár! — kurtantott nagyot Holec Péter. Jó madár volt, bizony Isten, jó madár!
 XV.
 Az öreg Benkó tanította a gyerekeket mulatni. Benkó András tulajdonképpen innok volt a vármegyrén, de a hivatalos gépezet utványokat nagyokat zoklent

volna, ha az ő hathatós közreműködésére vár. Nagyobb szakértelemmel kevesen tudták a körmeiket piszkálni, a pletykáknak sem volt külön mestere, viszont a fiataloknak sem boldabb rajongója.
 A családnyak mev voltak nyugodva, ha azt hallották, hogy a csemetéjük Benkó Andrásul mulat, mert akkor jó kézben van a gyerek, nem kell félni. Kicsapangásokba nem bocsátkozhatik, van aki visszatartsa, okos ember társágában tölti az idejét és ragad is rá valami.
 Titokban azt suttogták, hogy az öreg utiköltségeket is szokott kapni az ilyen kirándulásokhoz, mert hát ha megfizetik az oskolamestereket, illik honorálni az élet iskolájának vezetőit is.
 Szóval, tanított már mekint az öreg

Benkó, méz pedig ezuttal sutba vetve az elméleti részt, — gyakorlatilag. Négy szál cigány a sarokban, az asztalon közönséges fehér bor, a legények ingujiban.
 — A négyes fogatosat látszátok! — mondta a cigányoknak.
 Nem volt az a kiabálás, akárcsak a szomszédjának sugta volna. Aztán halikán énekelte a szöveget hozzá:
 Azért, hogy egy kicsit ragyás...
 A műsora különleges valami volt, alig állt husz huszonöt nótából, ismerték már mindegyiket. Volt abban hat ökrös, husz holdas, meg földöntúli házias elnevezésű is, aszerint, amint valamikor hat ökröt, husz holdat vagy földszintes házat muzsikált ki hol lassan, hol gyorsabb tempóban a tulajdonából a cigány.
 (Folyt. köv.)

húsvéti cukor, szilva
 kapható
Sugar Manónál
 Su'otica, Rudićeva ul.

LEIPNIK TESTVEREK
 villany-, vízvezeték-szerelők és lakatosok
 Eivállalnak minden e szakmában új és javítási munkáknak.
 RAKETON TARTANAK
 villamos izókat, szőkeket, vasalókat, fürdőszobaberendezéseket és szivattyukat. — Íát géppel ócsón vágunk.
 Subotica, Zrinjski trg 33. Filijale Terezijina 5.

SAROKHAZ
 Novisadon, mely áll 10 szobából, 8 konyhából, egy üléshelyiségből, fürdőszobával, WC-kkel és a többi mellék-helyiségekkel, azonnal eladó 150000.— dinárért. Bővebbet Schmolka hídépítéjénél Novisad, Futoski put 2. 1926.

Esőköpenyeket
 a legjobb minőségben készíti a H. S. államban
„MAVERDRY“ ZAGREB
 Voznikova 5. — Eladás nagyban és kicsinyben.

Négy nyelvet beszélő szakember, »Vajdaságban szállóda portási állást keres
 Megkeresések: »Moszkva« címen a kiadóba. 1926.

„ARGUS“ Általános Információsiroda **BEOGRAD**
JUGOSZLÁVIA
LEGNAGYOBB SZAK-FELVILÁGOSÍTÓJA
 ARGUS megv kétéves követelményű és vezetésigektől ARGUS összkötetéseket, szerez vásárlóképes hazakkal ARGUS hivatali leltárjegyeket teremt. ARGUS ócsón realitán és biztosan végez hitelszót ARGUS kórt a kiirt állami szállításokat ARGUS több ezer elsőrendű referenciával rendelkezik
 Hiteltudósító előfizetési árak:
 10 információ 400 dinár, 25 információ 875 dinár 50 információ 1500 dinár, 100 információ 2500 dinár
 Táviratcim: ARGUS—BEOGRAD

Rövid, donga ludtapas lábakra
ortopéd cipő
 legszakosabbban
KLEIN
 cipővel készült
 Subotica, Pašićeva ul. 6.
 Kimaradt cipők saját árban kaphatók.

Szőlőtermelők!
 2-3 éves gyökerecskék, ványokat verseny-nélküli árban árulunk, úgy mint: berfajták: győles Ríp, Portal's alanyon és Rúp, Mont D. 250 per drb. Asztali oltványok a fenti alanyon D 2.75 per d b. Vadvevesszők 1. Rípa Port és Rúp, Mont I. Din. 1.— per drb. II. D 0.50 per drb.
 Az általam szállított vesszőkért garantálom egészség és fa-azonosság szempontjából.
 Sévár Lőzló szőlőtelepe Petrovaradin, (Major) Postafiók 17 16300.
 Kívanatra díjmentesen küldöm árjegyzékemet.

Malom átszerelés folytán
 felesle essé vált, használt, de ókaro a levő malomgepek és az: 3 drb 19 sz, és 1 drb 21 sz. Ganz-féle hengerek, kisebb malomnak megfelelő ketegép és darutisztító, azonnalívti különböző méretű szisziszziók szilkeretek, csatlételek, felvonó hevederek, serlegok (utánype áron elvétel). A hengereket a vevő kívánsága szerint rovtólólok. Erdőkölődök fordulnak »PATRA« malomhoz Bačka-Topolán, hol az említett tárgyak megtekinthetők: és azonnal átvehetők. 1731

WEITZENFELD és TÁRSA
 Alapítva: 1902. Subotica Tel. 190 és 192.
 Táviratcim: Kenderipar.
 Detaillüz: Városi hórpalota.
 Engross-irodák: Wilsonova ulica 7.

Kézzel varrott 1232
PAPLANT
 csak kereskedőknek legjutányosabban árulunk minden mennyiségben
ALADÁR SICHERMANN
 Industrija Jorgana Starč-Bođej (Bačka) Kérjen mintaküldeményt A meg nem felelt visszaveszem

UTITAKARÓK ÉS LÓPOKRÓCOK
LEGOLCSÓBB BESZERZÉSI FORRÁSA

Verseny nélküli árak!
 A legegésőbb
gyermekkoszt 800
 csak 800 dinár
 Gyári lerakat:
KRAUSZ EDE
 BUTORRAKTÁRA
NOVISAD 800 DINÁR
 Kérjen fényképes ajánlatot!
 1697

STEINER cukrászdájában olcsóbb lett a sütemény, darabja 3 dinár

NYILTTÉR.

Poziv.

Adjansko-Molska Ujedinjena Štedionica ovim poziva svoje deoničare u

1926. godišnju redovnu glavnu skupštinu

koja će se po rešenju uprave 7. marta 1926. posle podne u 2 sata u zavodskim prostorijama održati.

Predmeti:

- 1. Izveštaj uprave i nadzornog odbora.
2. Prikaz zaključnih računa i bilancije.
3. Podela čistog dobitka.
4. Popunjavanje mesta članova, istupelih iz uprave i nadzornog odbora.
5. Predlog uprave u pogledu povišenja osnovne glavnice.
6. Eventualni predlozi.
Ada, 23. februara 1926.

Uprava.

Primedba. U smislu pravila §. 15. na skupštini samo onaj deoničar može glasati, koji je svoje deonice pre skuptine kod zavoda deponovao.

Bilancija 31. decembra 1925. godine

Da uje. Blagajna D. 100550 07, Menice D. 6084154 77, Obveznice Din. 49446 90, Tekući račun Din. 714972 42, Vrednosni papiri Din. 21336 25, Nameštaj Din. 230 ---, Ukupno Din. 7370690 41.

Potražuje. Deonička glavnica Din. 250000 ---, Rezervni fond Din. 27000 ---, Ulog Din. 6333126 90, Tekući ulog Din. 547 18, Nedeljni ulog Din. 4627 38, Reeskomptovane menice Din. 567700 ---, Nepodignute dividende Din. 8210 38, Unapred primljene kamate sa iduću godinu Din. 85113 14, Opšt. preiz. za uplatu Din. 26556 86, Inv. porez za uplatu Din. 341 ---, Porez na kamatu uplatu Din. 3344 30, Preneta dobit iz 1924. god. već oporezovana Din. 2863 12, Dobitak u 1925. godini Din. 61360 15. Ukupno Din. 7370690 41.

Račun gubitka i dobitka 31. decembra 1925. god.

Gubitak. Uložna kamata Din. 223454 77, Opšti tereti Din. 41882 85, Plata i skup. doplati činov. upravi i nadz. odboru Din. 98680 ---, Reeskomptovane kamate Din. 130 38 80, Tekući troškovi Din. 19391 80, Porez na kamatu Din. 3244 30, Invalidski porez Din. 341 ---, Staaarina Din. 2500 ---, Preneta dobit iz 1924. god. već oporezovana Din. 2863 12, Dobit u 1925. godini Din. 61360 15. Ukupno Din. 584356 79.

Dobitak. Preneta dobit iz 1924. god. već oporezovana Din. 2863 12, Kamate 581493 67, Ukupno D. 584356 79.

SENAT GRADA SUBOTICE

Broj 3111/926 sen.

OGLAS

Senat grada Subotice stavlja do znanja, da će 19-og Marta 1926. g. pre podne u 11 časova u prostorijama gradskog ekonomskog odeljenja (gradska kuća II. sprat br. 129) da odži javnu ofertalnu licitaciju u predmetu izdavanja pod zakup isključivog prava izlopljivanja oglasa na području grada Subotice na 3 godine, počevši od 1-og Aprila 1926. do 1-og Marta 1929. g.

Svi oni koji na ovoj ofertalnoj licitaciji učestvujući žele dužni su pre nego što bi svoju ponudu podneli, u ime jamčevina da polože u gradsku domaću blagajnu svotu od 2000 Dinara, a prisnamicu od pologa imaju priključiti ponudi.

Pravilno istavljene i taksirane pismene ponude u zatvorenom omotu imaju se do 18-og Marta 1926. g. pre podne u 11 časova predati u zvanju eksibite gradskog senata.

Ostali uslovi licitacije mogu se doznati za vreme zvaničnih časova u gradskom ekonomskom odeljenju. Subotica, dne 26. Februara 1926. g.

1830

Gradski Senat

20.000

dinár segélydíjat fizet és 25 din. pótdíjat szed elhalt tagjai után a „Ciril Method” temetkezési egyesület. Alapszabályok jóváhagyva. Tagokat felvesz reggel 8 órától d. u. 4 óráig. Iroda: Burnac István kereskedő, III. kör, Bene Sudarević ul. 103. Az Igazgatóság.

Alapító tagok felvétetnek:

- Bogić Miloš kereskedő, III. kör, Beogradski put
Belinović István kereskedő, II. kör, Kisařnikova ul.
Vetro János kereskedő, VII. kör, Cara Lazara ul. 23.
Fejes Károly kereskedő, VI. kör, Stipe Grgića ul.
Kuthalek Ferenc kereskedő, VI. kör, Save Tekelije ul. 52
Szabó Ferenc kereskedő, VI. kör, Save Tekelije ul. 30
Futó Mátyás kereskedő, VI. kör, Piška ul. 17
Riesz Dezső kereskedő, V. kör, 13 Novembra ul. 11.

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

Intelligens középkeletű ur-nő intelligens ur-nő ismeretségi körét szórakoztatás céljából. Leveleket „Szórakozás” mellékletre a kiadóba kér. 1816

Intelligens szöke urileány feltűnően szép és füzetlen keresi ismeretségi körébe egy 24-25 éves barna uriembernek, aki szórakoztatás céljából szórakoztatni. Kizárólag intelligens uriembernek iránják. M. P. mellékletre a kiadóba. 1825

FOGLALKOZÁS

Intelligentes deutsches Kinderfräulein erfahren Körperpflege zu 2 Kindern 6 und 2 Jahren gesucht. Serbo-kroatisch. etwas Musik erwünscht. Anzeigebote ev. mit Bild an Postfach 150, Subotica. 1721

161 tőző házvezetőnő, magánvos urhoz Osijekre kerestetik. Éves bizonyítványokkal rendelkezők jelentkezzenek. Lederer Emilné, Subotica, Kralja Petra Park 10. 1732

Varrólányok kezdők és tanulóknak felvétetnek. Gutai fűzősalma, Ostojićeva ul. 29. 1749

Könyvelésben és levelezésben jártas kisasszony perferkt szerb. magyar nyelvtudással. Továbbá egy mérlegképes könyvelő felvételre. Cím a kiadóban. 1709

Bojára mindenek szakácsné felvétetnek. Jelentkezni lehet Kralj Petar Park 6. 1835

Szöke, 32 éves, nős, 30 éve a szakmában dolgozik, vezet európai és amerikai kocsit, azonnali belépésre állást keres. Leveleket a kiadóba kér. 1841

Állást keres középkorú intelligens nő, ahoval a magával viheti. Kizárólag minden ágban jártas. Cím: Anna Ploj, Velj. Kikinda. 1822

Könyvelő, mérlegképes, napi egy két órára kerestetik. Alkalmak a kiadóba kerestetik. 1824

Mérlegképes könyvelőnő, megvan. szerb. német levelező és gyorsíró, állást keres. Cím a nyomdai kiadóhivatalnál. 1825

Ne dobja el rossz marisnáit, hanem küldje megstoppalatni. Buro Kujundžića (Veselinovi) ul. 4, em. 3. 1702

Subotički Izr. Szent Egylet (Chowra Kadica)

Felhívás

Értesítjük az izr. hitközség azon igen tisztelt tagjait, a kik az izr. Szent Egyletbe felvételüket meg akarják kérni, hogy a Szent Egylet f. 6. március 1-én tagfelvételi ünnepélyes közgyűlést (Assisi) tart és felkérjük azokat, kik magukat a Szent Egylet köteleikébe felvételre öhajlják, hogy előző hivásukat a Szent Egylet irodájában (VI. kör, Zrinjski trg 28. sz. a.) a délutáni hivatalos órák alatt (3-tól 6-ig) legalább 3 nappal megelőzőleg bejelenteni sziveskedjenek.

1625

Izr. Szent Egylet elnöksége

Hirdetmény

Svetozar—Miletići tófürdőn fenálló vendéglő teljes berendezéssel bérbeadó.

A vendéglő kivehető egyedül — kivehető azonban a fürdővel is.

Megállapodni lehet legközelebbi vasárnapon a fürdőtársulati tagokkal Svetozar-Miletićen.

1759

Prvo Vojvodinsko Rodiljue Društvo

Felhívás

Értesítjük tagjainkat, hogy személyi és pénzügyi ügyeikben leendő ki fizetése az egyesület szervezése és rendezése, valamint a munkaközi közgyűlés megtartása miatt nem fog megtörténni. Egyben értesítjük tagjainkat, hogy a fenti okoknál fogva március 1-től hivatalos órák naponta csak délután 3-5-ig fog tartani.

1711

Vezetőség

Hirdetmény

Vb. Lang i Reich cég csödtömegéhez tartozó ingóságok (rövidárak) eladását tolyó hó 2-án kedden délután 2 órakor dr. Blum-féle házban nyilvános árverés útján feladni fogom.

Subotica 1926. február 1.

1828

Dr. Mijatov Milorad

csödtömeg gondnok

Fő az egészség

Jó egészségben lehet csak eredményesen fizikai és szellemi munkát kifejtteni. Ha kinezni testét továbbá is erős zökneéssel, melyet okoz minden egyes lépés a kemény bőrcarkon. Hordjon Ön is Palma kacsuk sarkot és talpat és hamarosan észlelni fogja, hogy milyen jótémény a ruganyos járás. Palma kacsuk sarok és talp kétszer olyan tartós és mégis olcsóbb mint a bőr.

Advertisement for various goods: Ailarallag, Lucerna, Répamagvak, Angol fűmag, Mouthner-féle, Kerti és virágmagvak, Durbar legfinomabb angol tea, Klem Géza és Fiai.

Advertisement for Josip Peić, Trgovatka i komisionalna agentura Subotica, Idoig. I., Vlačka ul. 8.

Advertisement for Csipőgarnitúra, 8-as Hoffherr-féle, frikciós láncos, magánjáró, komplett, 5 éves, olcsón eladó.

Advertisement for Jakob Mandel, Sekié 1104 sz.

Advertisement for NÖLVEK FIGYELMÉBE, Legolesőbb kalap bevásárlási forrás, HIRN RÓZSINÁI, Raktáron kész és készleten tartási modellek.

Advertisement for Alakítások olcsón készítenek, Subotica Skotus Viatora ul. 6. Főposta mellett. 1807

Advertisement for 5000 dinárt, fizetek annak, ki meg akarja egyenlőre jövőre állásához juttat, főleg gazdaságban. Megkeresések „GAZDÁSZ” jellege miatt a kiadóba kerestetik. 1730

Advertisement for Cipő különlegesen, Róka, divatcipőszövetben, Subotica, Zrinjski trg 2. szám

Kaicé illatszertár

ajánlja speciális kölnivizeit kimerve és nagyban. Viszonteladónak árendegmény. Lorigan, Chipre, Ambra, Orosz, Szegfű, Gyöngyvirág, Orgona és valódi Johann Maria Farina.

KORZÓ MOZI

Hétfőtől—szerdáig
Subotican először!
RIN-TIN-TIN
legújabb attrakciója, melyben ez a csodakutya bravurjainak végrehajtásában való ságos emberiségnek megfélelő ötletekkel fogozik
A fekete villám
Pompás történet 6 felvonásban

LIFKA MOZI

Hétfőtől—szerdáig
2 nagy sláger! Hódos helytörténet
Harry Lick
Eszterházy Ignás grófnő
Pompás újdonsága
Szerelmes jegyesek
Ezenkívül
Szerencsés halál
6 felvonásban
Főszereplő Nikola Kollin

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vasárnapotól és címző közzéadásra számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felbélyegzett jelzésű leveleket továbbítunk. Kérdésközlésekhez válasz bélyeg mellékelendő.

NARODNI BIOSKOP

MARCIUS 1—7-IG
Hétfőtől—vasárnapig
COLIBRI
vigjáték 6 felvonásban.
Főszerepben Ossi Oswald és Brunó Kastner
A székely jelentékeny részének megismerése a teljesen új és modern vetítő gép a legújabb igényt kielégíti és a mindig változó jó műsor valamint elsőrangú zene, zongora, hegedű és eszello trio nagyszerű szórakozást nyújt.

Szakképzett gépész...
Szakított kondenzátoros...
szával és hosszabb...
korlással rendelkezik...
állást keres bármilyen...
üzemnél. Leveleket »Gé-...
pész« feljelig a kiadóba...
kér. 1819

VÉTEL-ELADÁS

Félaóra vásárolhat...
üzlet-...
áthelyezés miatt kész...
térít-, női- és gyermekru-...
hákat, bőrkabátokat, gu-...
miköpenyeket. Öltöny-...
raglán, férfi vagy női...
téli kabát 550 dinárért...
gyermekruha, kabony...
vagy téli kabát 350...
dinar, Bőrkabát 900 di-...
nár, Esőkabát 300 dinár...
míg a készlet tart. Vi-...
dékre utóvéttel, meg...
nem felelő esetén a pénzt...
visszaadom. Régi helyi-...
ség főter. új helyiség...
februártól kezdve Gyü-...
mölcs-piac. Földes Samu...

Eladó 6 HP Hofer...
kerekű magánjáró...
kazan...
25.000 dinárért. Cím a...
kiadóban. 1834

BÁMULATOS OLCSON...
ELADÓ: Arany, ezüst...
zsebórák, férfi, női...
aranyláncok, cigarettatár-...
cák, raglánkabátok, utazó-...
bundák, női ingek, nyári ta-...
karok, vászonkémények, ci-...
rilbetűs írógépek, külön-...
féle illatszerek. Kölníviz...
Champon, Bayrum, parfü-...
mök, Sultana kávé, rom-...
rézgyertya személyes új...
matrac, és ételiszek-...
rények. Nagyon men-...
nyes finom gyapjuszövet...
férfi és női raglánoknak...
egy 4-es és egy 3-as...
Wertheim-kassza. F. Kiss...
adásvételi intézet Suboti-...
ca, VI. krug, Trumbiceva...
ulica br. 11. Csirkepiac...

TÉGLA, első- és másod-...
rendű, valamint tiszter-...
kut- és olajos téglát VI-...
DÉKRE minden mennyi-...
ségben legolcsóbban...
ban szállít iparvágány...
vártelep től. Glibé Ber-...
nát téglaváros, Subotica...
Úgyanott köbméter- vagy...
vasastégla legolcsóbban...
kapható. 1806

Új zongora »Hamburger«...
Livnica Ferruban az...
emeleten eladó. 1839

Nyomdászt, aki a szerb...
és magyar nyelvben per-...
fekt, társul keresek meg-...
felelő tőkével nagyobb...
rásai székhelyen levő...
dánhoz. Tőke hiányában...
haszonrészesedést al-...
kalmaznám. Kapirkeres-...
kedésben jártassággal bi-...
rók előnyben. Ajánlatokat...
»Nyomdász« feljeligé...
re. Kiadó továbbít. 1841

Új zongorák, pianók...
család, elsőrendű világ-...
munkát, a leghosszabb le-...
járati részlettelre kap-...
tatók 10 éves jótállás...
mellett. Legnagyobb vá-...
laszték az országban. Kap-...
tatók Kain Lajos hang-...
szerkereskedőnél Suboti-...
ca, Városháza. 706

Teljes illatszertár...
üzlet-...
berendezés jutányosan...
eladó. Karadzseva ul. (Bá-...
ránvköz) 7. 1312

Olcson eladó 1900-ban...
épült 6 HP Nicholson ma-...
gánjáró cséplőgép. Ritura...
Bagi Lukács, Martonos...
1837

Eladó 20 HP gyári ma-...
gánjáró Inversolajmot...
2 drb új hengerezék eset-...
leg elcserelném cséplő-...
géppel. Nisa Neckov...
Ban.-Arandjelovo. 1831

Elezrás ebédő, fűdő-...
szoba és különféle buto-...
rok, szőnyegek, függő-...
nyók, teljesen jók, elköl-...
tözés miatt eladók. Cím a...
kiadóban. 1823

Autómobil hat ülés...
»Hupmobil« gyártmány...
32 HP, 4 hengeres, vil-...
lanyvilágítással, állá-...
potban, eladó Felvilágo-...
sítást ad »Autobus« iroda...
Címek L. Desatična uli-...
ca 17. 1835

Motorbiciklhez könnyű...
mellékkocsit keresek. —...
Neogrady József, Steri-...
Bojn. 1819

Autókarban levő keveset...
használt 4 üléses Ford-...
autó jutányos áron eladó...
Cím: Postafőút 28. Veli-...
ka-Kikinda. 1673

Autóberendezés: iró-...
asztalok, üvegfal, cserép-...
kályha, cégtábla, olajon...
eladók. Pafo Kujundža ul...
126. 1793

Autókarban levő zongora...
vagy pianót keresek...
megvételre. Boška Vujića...
16. 1718

Jóforgalmu cipészüzlet...
azonnal eladó. Franja...
Ven, Petrovaradin Sren...
1789

Eladó ház, azonnal...
költözhető. VI. Sime Gr-...
gicica (Kálmán) ut. 43. 1583

Két malmom közül az...
egyiket eladom vagy bér-...
beadom, esetleg társul-...
keresek. Mindkét malom...
jó felszereléssel, vasut...
mellett, igen kedvező fi-...
zetési feltételekkel. Cím...
a kiadóban. 1672

Subotican forgalmas...
tizen óras- és ékszerész-...
üzlet, malálestet innent...
azonnal eladó. Cím: Pallas...
Feklam, Subotica. 1703

8000 köriscemete, 300...
tölgyescemete, 50 m³ szil-...
és tölgy bográrfa Olcsón...
eladó. Pero Horimann...
Ivanovo, Sren. 1746

A város közepén jó...
lakatosműhely eladó tel-...
jes berendezéssel és...
raktárral, esetleg 15.000...
dinárral betárolhat. Cím...
Pallas, Subotica, Pafo Ku-...
jundžica ul. 4. 1655

Jóforgalmu fűszüzlet...
italmész engedéllyel Adán...
főtercén eladó. Bővebbet...
Darinka Vujić, Ada. 1748

Eladó ház, azonnal...
költözhető. VI. Sime Gr-...
gicica (Kálmán) ut. 43. 1583

Két malmom közül az...
egyiket eladom vagy bér-...
beadom, esetleg társul-...
keresek. Mindkét malom...
jó felszereléssel, vasut...
mellett, igen kedvező fi-...
zetési feltételekkel. Cím...
a kiadóban. 1672

Subotican forgalmas...
tizen óras- és ékszerész-...
üzlet, malálestet innent...
azonnal eladó. Cím: Pallas...
Feklam, Subotica. 1703

8000 köriscemete, 300...
tölgyescemete, 50 m³ szil-...
és tölgy bográrfa Olcsón...
eladó. Pero Horimann...
Ivanovo, Sren. 1746

A város közepén jó...
lakatosműhely eladó tel-...
jes berendezéssel és...
raktárral, esetleg 15.000...
dinárral betárolhat. Cím...
Pallas, Subotica, Pafo Ku-...
jundžica ul. 4. 1655

Eladó ház, azonnal...
költözhető. VI. Sime Gr-...
gicica (Kálmán) ut. 43. 1583

Két malmom közül az...
egyiket eladom vagy bér-...
beadom, esetleg társul-...
keresek. Mindkét malom...
jó felszereléssel, vasut...
mellett, igen kedvező fi-...
zetési feltételekkel. Cím...
a kiadóban. 1672

6 üléses Puch autó kitü-...
nő állapotban eladó. Josip...
Veseli, Subotica, Stasova...
ut. 3. 1678

Zemuban egy iómenteli...
éiteli-üzlet, házzal együtt...
eladó. Havi bevétel...
60.000 dinár. Cím a kiadó-...
ban. 1781

KÜLÖNFÉLE

Utielevek konzuli látta-...
mozását legolcsóbban...
zi. Beküldés posta útján...
Nemzetközi Iroda, Kralla...
Aleksandra 9. 1763

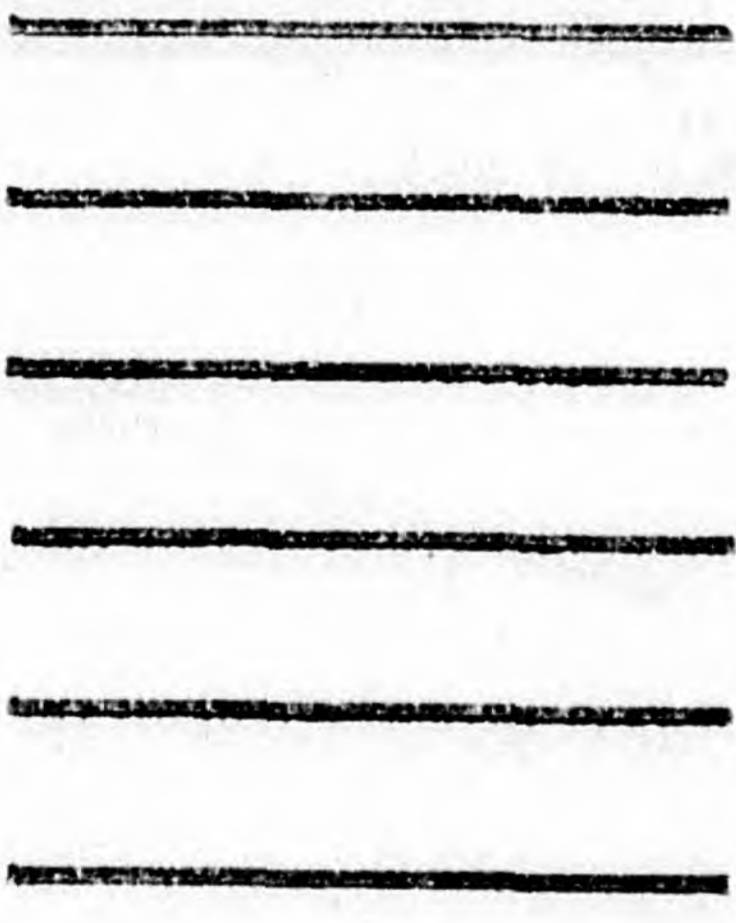
Szalimkazalozók, szal-...
marázótengelyek, törek-...
rázótengelyek, szalim-...
zók, szelepházat MAV lo-...
komobilokhoz készit ju-...
tányos áron Fuchs Lajos...
géoműhelye Kula. 1482

Vidéki hölgyek és ur-...
ékszerjavítást és drágakö-...
foglaltat megvárhatják...
Blaha óras- és ékszerész-...
nél Subotica, Edénypiac...
698

Kétgyvas butorozott szo-...
ba azonnalra kiadó. Cím...
Ivanova ul. 10. 1842

Muszáj eladnunk

14 napon belül
50.000 pár
női cipőt
rettenetes
alacsony áron
eladunk

selyem atlaszból Din. 129.—
chevreauból Din. 129.—
boxból Din. 129.—
chevreauból Din. 169.—
boxból Din. 169.—
lakkból Din. 199.—

február hó 25-től

Jöjjenek és vegyenek!

